

SOCIJALNI PLAN MEĐIMURSKE ŽUPANIJE
2025.-2027.

SADRŽAJ:

1. UVOD	
1.1. Svrha i opseg socijalnog plana	
1.2. Misija i vizija	
2. SOCIOEKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	
2.1. Opći podaci o županiji	
2.2. Demografska struktura	
2.3. Socioekonomski pokazatelji.....	
2.4. Gospodarska aktivnost i tržište rada	
3. PROCJENA POTREBA U ŽUPANIJI: PROCJENA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA I PROCJENA KAPACITETA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA	
3.1. Analiza prikupljenih podataka	
3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku	
3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u dobi 20. – 64. godine	
3.1.3. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine	
3.1.4. Dostupnost socijalnih usluga za osobe starije životne dobi	
3.1.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga	
3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga	
3.2.1. Procjena kapaciteta korisnika socijalnih usluga.....	
4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI.....	
5. PRAĆENJE I EVALUACIJA SOCIJALNOG PLANA MEĐIMURSKJE ŽUPANIJE	

1. UVOD

1.1. Svrha i opseg socijalnog plana

Socijalna skrb u Republici Hrvatskoj predstavlja ključnu javnu politiku čiji je cilj pružanje potpore i osiguranje socijalne sigurnosti najranjivijim skupinama društva. Ova djelatnost od javnog interesa obuhvaća pomoć osobama u nepovoljnim socijalnim okolnostima, osobama s invaliditetom, djeci s teškoćama u razvoju te starijim i nemoćnim osobama, u svrhu unapređenja njihove kvalitete života i osnaživanja za samostalno zadovoljavanje osnovnih životnih potreba te aktivno uključivanje u društvo.

Sustav socijalne skrbi temelji se na načelu supsidijarnosti, što znači da je primarna odgovornost za socijalnu sigurnost na pojedincima i njihovim obiteljima, dok je uloga države pružiti potporu kako bi se spriječila, ublažila ili otklonila socijalna ugroženost. Temeljni ciljevi sustava uključuju unapređenje kvalitete života korisnika, pružanje ravnopravnog pristupa socijalnim uslugama i doprinos stabilnosti zajednice.

U posljednja dva desetljeća, Republika Hrvatska uvela je značajne reforme kako bi modernizirala sustav socijalne skrbi. Ove reforme uključuju decentralizaciju sustava, razvoj usluga temeljenih na potrebama korisnika te usklađivanje zakonodavstva s međunarodnim standardima, kao što su Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom i Konvencija o pravima djeteta. Ipak, određeni izazovi i dalje ostaju prisutni, uključujući regionalne razlike u dostupnosti usluga, ograničene kapacitete pružatelja i nedovoljnu provedbu deinstitucionalizacije zbog nedostatka inovativnih i alternativnih usluga u zajednici.

Ključni problem predstavlja neravnomjerna regionalna razvijenost, pri čemu pojedine županije prednjače u razvoju neinstitucionalnih usluga, dok manje razvijena područja suočavaju se s nedostatkom resursa. Nedostatak standardizacije i kontrole kvalitete dodatno otežava osiguranje jednakog pristupa socijalnim uslugama. Kako bi sustav bio učinkovitiji i pravedniji, nužno je unaprijediti planiranje i provedbu socijalnih usluga na temelju stvarnih potreba korisnika. To uključuje sustavno prikupljanje i analizu podataka, jačanje kapaciteta na lokalnoj razini te uvođenje redovitih procjena kvalitete usluga.

Reforme usmjerene na deinstitucionalizaciju, razvoj zajedničkih usluga i jačanje lokalnih kapaciteta ključne su za postizanje održivog, inkluzivnog i korisnicima prilagođenog sustava socijalne skrbi. Ove mjere pridonose jačanju socijalne kohezije, boljoj kvaliteti života korisnika te ukupnom društvenom razvoju.

Izrada socijalnog plana Međimurske županije za razdoblje 2025. do 2027. temelji se na sinergiji nacionalnih strateških dokumenata i specifičnih potreba lokalne zajednice. Ključni strateški dokumenti uključuju Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030., Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje 2021.-2027., Akcijski plan za razvoj socijalnih usluga, i Plan razvoja Međimurske županije 2021.-2027. Ovi dokumenti pružaju okvir za detaljnu razradu plana čiji je cilj uspostaviti održiv i efikasan socijalni sustav, ključan za unapređenje kvalitete života svih stanovnika županije.

Projekt izrade plana sufinanciran je iz Europskog socijalnog fonda plus kroz program „Učinkoviti ljudski potencijali 2021.–2027.“, s općim ciljem povećanja dostupnosti i ravnomjernog regionalnog razvoja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj. Ukupna vrijednost projekta iznosi 61.942,13 EUR, od čega je 90%, odnosno 55.747,92 EUR, sufinancirano sredstvima Europskog socijalnog fonda plus. Specifični

ciljevi uključuju podršku jedinicama područne (regionalne) samouprave u izradi županijskih socijalnih planova te osnaživanje stručnjaka za socijalno planiranje, provedbu i praćenje tih planova.

Za procjenu potreba koriste se obrasci u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023), uključujući:

- Obrazac 1: Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji,
- Obrazac 2: Procjena broja građana u riziku,
- Obrazac 3: Upitnik za pružatelje socijalnih usluga,
- Obrazac 4: Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga,
- Obrazac 6: Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grad Zagreb,
- Obrazac 7: Protokol za ocjenu kvalitete pruženih usluga,
- Obrazac 8: Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina.

Pitanja unutar Obrasca 8 obuhvaćaju sljedeće teme:

1. Koju korisničku skupinu predstavljate?
2. S kojim se izazovima susrećete kao korisnička skupina ili član obitelji?
3. Koje socijalne usluge su najpotrebnije Vašoj korisničkoj skupini?
4. Prepoznaje li lokalna zajednica potrebe Vaše korisničke skupine?
5. Koje sustave treba uključiti za učinkovitije ostvarivanje prava Vaše korisničke skupine?
6. Jesu li potrebne inovativne usluge izvan okvira Zakona o socijalnoj skrbi?
7. Postoje li usluge koje nije moguće realizirati zbog nedostatka financijskih sredstava ili drugih razloga?
8. Sudjelujete li u preventivnim programima, i kako ih ocjenjujete?
9. Kako preventivni programi mogu unaprijediti socijalnu skrb?
10. Na koji način bi se mogli unaprijediti vaši kapaciteti za suradnju s dionicima u zajednici?

Svi prikupljeni podaci su analizirani i uneseni u Obrazac 5, koji procjenjuje potrebe za socijalnim uslugama unutar županije i detaljno je razrađen u poglavlju o procjeni potreba. Dodatno, korištenjem Obrasca 7 i 8, provedeni su intervjui i fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina, što je omogućilo dubinsku analizu potreba korisnika i identifikiranje ključnih izazova.

Cilj ovog socijalnog plana je osigurati dostupnost i kvalitetu socijalnih usluga, posebice za ranjive skupine, te pridonijeti ravnomjernoj raspodjeli resursa i prilagođavanju usluga specifičnim potrebama stanovništva Međimurske županije. Ključni problemi kao što su neravnomjerna regionalna razvijenost i nedostatak standardizacije u kontroli kvalitete trebaju biti adresirani kroz sustavno prikupljanje i analizu podataka, jačanje kapaciteta na lokalnoj razini i redovite procjene kvalitete usluga. Sve to doprinosi jačanju socijalne kohezije i osigurava da se socijalne usluge pružaju na efikasan, pravedan i održiv način. Plan je ključni dokument za daljnji razvoj socijalne skrbi u Međimurskoj županiji, usklađen s nacionalnim ciljevima i strategijama za socijalni razvoj.

Socijalni plan Međimurske županije predstavlja strateški dokument koji služi planiranju, razvoju i unaprjeđenju socijalnih usluga na razini županije, s ciljem osiguravanja socijalne sigurnosti, zaštite prava korisnika i unapređenja kvalitete života svih građana. Njegova svrha je usklađivanje lokalnih potreba i resursa s nacionalnim strateškim prioritetima i zakonodavnim okvirom, uz posebnu pažnju na najranjivije skupine društva.

Socijalni plan izravno se oslanja na ključne strateške dokumente, Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, Plana razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine, Nacionalnog plana za razvoj socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Temelji se na Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22 i 71/23) te pripadajućim pravilnicima koji definiraju prava i obveze pružatelja i korisnika socijalnih usluga. Dokument je izrađen sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023). Dokument također integrira elemente suradnje s drugim sektorima, poput obrazovanja, zdravstva i tržišta rada, čime se omogućuje holistički pristup rješavanju socijalnih problema.

Između ostalog, dokument integrira strateške smjernice i odgovore na izazove socijalnog sustava kroz povezanost s ključnim strateškim dokumentima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, usklađenjem ciljeva, prioriteta i aktivnosti s vizijama i strategijama održivog razvoja, socijalne inkluzije i zaštite najranjivijih skupina društva.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine¹

Kao ključni strateški dokument, Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine pruža okvir za izradu i provedbu županijskih planova, uključujući i Socijalni plan Međimurske županije. Time se osigurava usklađenost lokalnih aktivnosti s nacionalnim ciljevima razvoja, posebice u jačanju socijalne kohezije, smanjenju siromaštva i osnaživanju ranjivih društvenih skupina.

Provedba Socijalnog plana Međimurske županije izravno doprinosi ostvarivanju razvojne smjernice 2. Jačanje otpornosti na krize, s naglaskom na strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život, u prioritetnom području 4. Socijalna solidarnost i odgovornost. Plan promovira jednakost, solidarnost i pravednost kroz osiguranje temeljnih prava i sloboda te borbu protiv nasilja, diskriminacije i socijalne isključenosti.

Usklađen s nacionalnim prioritetima, Plan obuhvaća mjere za unapređenje kvalitete života, jačanje društvene kohezije te smanjenje rizika od siromaštva i društvenih nejednakosti, pri čemu se posebna pažnja posvećuje ranjivim skupinama poput djece, mladih, osoba s invaliditetom i starijih. Poseban naglasak stavljen je na dostupnost zdravstvene i socijalne skrbi u ruralnim područjima, promicanje zdravih životnih navika te razvoj infrastrukturnih i uslužnih kapaciteta koji odgovaraju potrebama lokalne zajednice. Na ovaj način Plan osigurava usklađenost nacionalnih strategija s konkretnim lokalnim potrebama, pridonoseći održivom razvoju i socijalnoj uključenosti.

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine²

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga od 2021. do 2027. godine u Hrvatskoj značajan je strateški dokument usmjeren na unapređenje i razvoj socijalnih usluga u zemlji. Ovaj plan se fokusira na dva glavna prioriteta:

1. **Dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga:** Cilj je smanjiti regionalne nejednakosti i poboljšati pokrivenost socijalnim uslugama kroz razvoj novih usluga i profila radnika koji će odgovarati lokalnim potrebama. Ovo uključuje povećanje dostupnosti socijalnih usluga te uvođenje inovativnih socijalnih usluga (socijalne inovacije) kako bi se zadovoljile

---

¹ NN 13/21, pročišćeni tekst: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

² NN 136/21 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2021_12_136_2240.html

potrebe socijalno osjetljivih skupina i promicalo življenje u zajednici te spriječila socijalna isključenost.

2. **Kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga:** Usredotočuje se na poboljšanje upravljanja socijalnim uslugama i jačanje kapaciteta pružatelja usluga. To uključuje uključivanje volontera u pružanje usluga, provođenje edukativnih aktivnosti za podizanje kompetencija stručnjaka i udomitelja, te osposobljavanje pružatelja za održivi razvoj.

Svaki od ovih prioriteta uključuje specifične ciljeve, mjere i aktivnosti koje su detaljno opisane i planirane kako bi se osigurala kvalitetna i dostupna socijalna skrb za sve građane, posebno u područjima gdje su usluge trenutno nedostatne. Ovaj socijalni plan također predstavlja važan korak prema deinstitucionalizaciji, jačanju usluga u zajednici, i razvoju potrebne infrastrukture za integrirane socijalne usluge.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine³

Ovaj plan stavlja poseban naglasak na smanjenje rizika od siromaštva i poticanje socijalne inkluzije kroz niz mjera usmjerenih na sljedeće ključne aspekte:

1. **Poticanje zapošljavanja ranjivih skupina:** Cilj je povećati mogućnosti za zapošljavanje osobito dugotrajno nezaposlenih, mladih koji izlaze iz sustava skrbi, jednoroditeljskih obitelji, i drugih ranjivih skupina. Ovo uključuje prilagođavanje obrazovnih programa i stručne pripreme koji su usklađeni s potrebama tržišta rada.
2. **Osiguranje osnovnih socijalnih prava za sve građane:** To uključuje prilagodbu socijalnih naknada i usluga kako bi se osigurala adekvatna podrška za sve, s posebnim fokusom na djecu, obitelji, osobe starije životne dobi, beskućnike, osobe s invaliditetom, i druge ranjive skupine.
3. **Prevenција socijalne isključenosti:** Plan predviđa integraciju navedenih skupina u zajednicu kroz razvoj i prilagođavanje socijalnih usluga, programa i projekata. Ovo uključuje kreiranje specifičnih socijalnih inovacija koje mogu odgovoriti na specifične potrebe pojedinih skupina.
4. **Korelacija s Nacionalnim planom razvoja socijalnih usluga:** Plan borbe protiv siromaštva usklađen je s nacionalnim strategijama za razvoj socijalnih usluga, gdje se zajedničke mjere i ciljevi u oba plana koriste kao temelj za daljnje unapređenje socijalne skrbi.

Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2021. do 2027.⁴

Socijalni plan uključuje mjere za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom, pružajući usluge osobne asistencije, smještaja i edukacije koje osnažuju korisnike za aktivno sudjelovanje u društvu, čime doprinosi ostvarenju ciljeva Nacionalnog plana.

Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine⁵

Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine izričito se fokusira na zaštitu i promociju prava djece, s posebnim naglaskom na suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti, kao i zaštitu od svih oblika nasilja. Plan je usklađen s Konvencijom o pravima djeteta i ciljevima Nacionalnog plana za zaštitu, dobrobit i razvoj djece, posebice onih u ranjivim skupinama:

---

³ NN 143/21, pročišćeni tekst: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_143_2441.html

⁴ NN 143/21, pročišćeni tekst: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_143_2441.html

⁵ NN 55/2022 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_05_55_729.html

- **Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece:** Ovaj cilj podrazumijeva unaprjeđenje sustava zaštite djece od svih oblika diskriminacije i isključivanja, bilo da je riječ o nasilju u obitelji, među vršnjacima, ili u digitalnom prostoru. Prioritet je osnažiti institucije koje rade s djecom kako bi se osiguralo aktivno praćenje, prevencija i intervencija kad je to potrebno.
- **Zaštita djece od svih oblika nasilja:** Ovaj cilj obuhvaća različite oblike nasilja - tjelesno, psihičko, seksualno zlostavljanje i nasilje u digitalnom kontekstu. Naglasak je na zaštiti prava djece da slobodno izraze svoje mišljenje o svim pitanjima koja ih se tiču, u skladu s člankom 12. Konvencije o pravima djeteta. Ovo uključuje poticanje dječje participacije u društvenim procesima i odlučivanju, čime se djecu smatra aktivnim sudionicima u društvu.

Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2027. godine⁶

Nacionalnim planom za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine postavlja se strateški okvir za razvoj jednakosti, uključivanja i sudjelovanja pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj do 2027. godine, a isti se temelji na Ustavu Republike Hrvatske i Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, ali i Zakonu o suzbijanju diskriminacije te nizu drugih povezanih zakona i javnih politika, prije svega s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine.

Primarni cilj Nacionalnog plana za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. jest unaprjeđenje ukupne integracije pripadnika romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj te smanjivanje jaza između pripadnika romske nacionalne manjine i ostatka populacije u ključnim područjima intervencije usklađenim sa Strateškim okvirom EU za jednakost, uključivanje i participaciju Roma do 2030. godine. Plan se povezuje s ovim dokumentom kroz specifične mjere za socijalnu inkluziju romske populacije, osiguravanje pristupa obrazovanju, zapošljavanju i osnovnim socijalnim uslugama.

Nacionalni plan za uključivanje Roma u Hrvatskoj (2021.-2027.) izrađen je s ciljem integracije Roma u društvo te smanjenja socijalne isključenosti i diskriminacije. Plan obuhvaća sljedeće ključne elemente:

1. **Povećanje pristupa obrazovanju, zaposlenju, stanovanju i zdravstvenoj zaštiti** za Rome, s posebnim naglaskom na povećanju zapošljivosti i obrazovne razine.
2. **Smanjenje diskriminacije i poticanje socijalne inkluzije** kroz borbu protiv rasizma, osiguravanje jednakih prava i integraciju Roma u sve segmente društva.
3. **Aktivno sudjelovanje Roma u društvenom, kulturnom i političkom životu** s posebnim naglaskom na osnaživanje romskih žena i mladih.
4. **Usklađenost s EU direktivama i nacionalnim strateškim ciljevima** uključujući konkretne mjere i aktivnosti za poboljšanje položaja Roma u Hrvatskoj.

Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje do 2027. godine⁷

Socijalni plan usklađen je s načelima zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije, pružajući univerzalnu dostupnost socijalnih usluga bez obzira na dob, spol, etničku pripadnost ili socioekonomski status korisnika.

⁶ NN 70/21 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2021_06_70_1338.html

⁷ NN 37/23 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2023_03_37_625.html

Nacionalni plan za suzbijanje seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja za razdoblje do 2027. godine⁸

Plan uključuje mjere podrške žrtvama seksualnog nasilja kroz savjetodavne usluge, skloništa i pravnu podršku, pridonoseći provedbi Nacionalnog plana.

Plan razvoja Međimurske županije do 2027. godine⁹

Socijalni plan Međimurske županije usklađen je s prioritetima regionalnog razvoja, posebno u okviru prioriteta *Zdravo, uključivo i otporno društvo*, kroz posebni cilj 5. *Učinkovita i dostupna zdravstvena i socijalna skrb*, te mjeru 3. *Unaprjeđenje kvalitete socijalnih usluga*. Ova usklađenost očituje se u jačanju socijalne infrastrukture, smanjenju siromaštva i unapređenju kvalitete života svih građana, s posebnim naglaskom na ranjive skupine.

Povezanost s regionalnim planom razvoja očituje se kroz sinergiju između unapređenja lokalne socijalne infrastrukture i šireg gospodarskog i društvenog razvoja. Time se osigurava održivost i učinkovitost socijalnih usluga, uz adresiranje ključnih izazova poput nedostatka infrastrukture, ali i kontinuiranih i održivih programa socijalnog uključivanja koji se trenutno oslanjaju na projektno financiranje uz izazove osiguranja održivosti po završetku projekata, otežanog zapošljavanja, posebno pripadnika romske nacionalne manjine, te nepostojanja međusektorskog povezivanja u radu s djecom s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom.

1.2. Misija i vizija

Socijalni plan Međimurske županije osmišljen je kao strateški okvir koji uvažava specifičnosti multikulturalnog okruženja županije te ruralne karakteristike zajednica koje ju čine. Misija plana temelji se na osiguravanju pravedne, inkluzivne i kvalitetne socijalne skrbi za sve stanovnike, s posebnim naglaskom na integraciju ranjivih skupina, kao što su pripadnici romske nacionalne manjine, starije osobe i osobe s invaliditetom. Cilj je omogućiti ravnomjeran pristup socijalnim uslugama i resursima, bez obzira na mjesto prebivališta ili socioekonomski status korisnika.

Vizija socijalnog plana odražava želju za stvaranjem društva u kojemu su socijalna uključenost, ravnopravnost i međusobna solidarnost temeljne vrijednosti. U fokusu su razvoj kvalitetne socijalne infrastrukture i usluga koje odgovaraju potrebama lokalnog stanovništva, uz očuvanje specifične kulturne i demografske raznolikosti Međimurja. Plan uključuje suradnju s brojnim dionicima, uključujući lokalne zajednice, civilni sektor i obrazovne institucije, kako bi se osigurao održiv i dugoročan razvoj socijalnih usluga.

Smisao ovog plana je povezati lokalne potrebe i potencijale sa širim regionalnim i nacionalnim razvojnim ciljevima, stvarajući temelj za sustavno rješavanje problema socijalne isključenosti, osiguranje bolje kvalitete života te unaprjeđenje društvene kohezije. Kroz razvoj inovativnih i integriranih usluga, plan osigurava podršku svim građanima županije, naglašavajući važnost multikulturalnosti i inkluzivnog pristupa u svim aspektima provedbe. Ovim pristupom Međimurska županija jača svoju ulogu kao regija

---

⁸ NN 156/22 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_12_156_2534.html

⁹ <https://medjimurska-zupanija.hr/stg76537/wp-content/uploads/2022/07/Nacrt-Plan-razvoja-Medjimurske-zupanije-2027.pdf>

koja se zalaže za zdravo, uključivo i otporno društvo, u skladu s vizijom "Međimurska županija - županije mogućnosti".

2. SOCIOEKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

2.1. Opći podaci o županiji

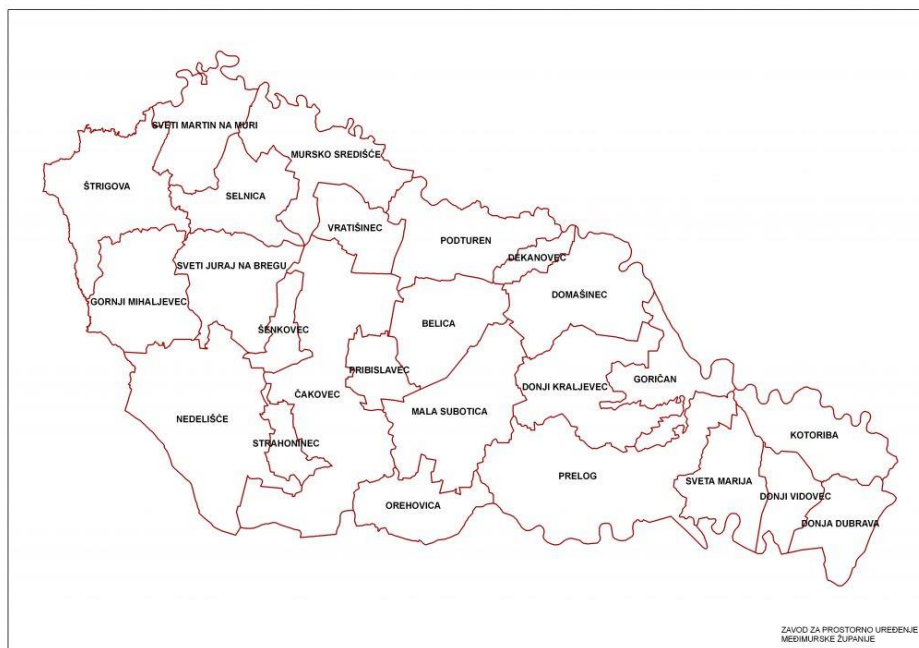
Međimurje, najmanja hrvatska županija po površini, smještena je na krajnjem sjeveru zemlje, omeđena rijekama Murom i Dravom. Poznata kao "zemlja med Murom i Dravom", ova regija je jedan od najgušće naseljenih dijelova Hrvatske i etnički najhomogeniji dio zemlje. Bogata povijest i kulturno naslijeđe dodatno obogaćuju njen identitet.

Geografski, Međimurje predstavlja prirodnu granicu između Panonske nizine na istoku i početaka Alpa na zapadu. Karakteriziraju ga vinorodni brežuljci na zapadu, prirodno očuvane obale rijeka Mure i Drave, te plodne ravnice na istoku. Regija je poznata kao "cvjetnjak Hrvatske" zahvaljujući svojoj bogatoj flori i fauni, što čini Međimurje izuzetno raznolikim područjem na malom prostoru.

Svojim strateškim položajem i razvijenom prometnom infrastrukturom, Međimurje danas služi kao važan prometni čvor prema srednjoj i istočnoj Europi. Kroz županiju prolazi autocesta koja povezuje Rijeku i Zagreb s Budimpeštom, dok europski koridor V na slovenskoj strani Mure povezuje Veneciju s ukrajinskim Lavovom. Županija je povijesno važna i za željeznički promet, s prugom iz 1850. godine koja je povezivala glavni mađarski grad s Trstom.

Osim toga, Međimurje je okruženo nekoliko važnih europskih gradova poput Beča, Bratislave, Budimpešte, Ljubljane, Zagreba, Graza i Trsta, svi unutar 300 kilometara, što olakšava pristup međunarodnim zračnim lukama u Zagrebu, Mariboru, Grazu i Hevizu, sve unutar sat i pol vožnje autocestom.

Međimurska županija, s populacijom od 105.250 stanovnika prema popisu iz 2021. godine, prostire se na površini od 729,58 km², s gustoćom naseljenosti od 155,99 stanovnika po kvadratnom kilometru. Administrativno je podijeljena na 3 grada i 22 općine, obuhvaćajući ukupno 131 naselje. Sjedište županije je Čakovec.

Izvor: Međimurska županija: <https://medjimurska-zupanija.hr/gradovi-i-opcine-u-mz/>

2.2. Demografska struktura

Nacionalna struktura pokazuje da su Hrvati dominantna etnička skupina sa 90,33% stanovništva, slijede Romi sa 6,61%, Slovenci sa 0,39%, Albanci sa 0,21% i Srbi sa 0,18%.

Što se tiče vjeroispovijesti, većina stanovnika (77,76%) su katolici, ostali kršćani čine 11,56%, a udio onih koji se izjašnjavaju kao nisu vjernici ili ateisti iznosi 3,25%. Agnostici i skeptici čine 0,87% stanovništva, protestanti 0,45%, muslimani 0,34%, a pravoslavci 0,27%.

Regija Međimurje odražava svoju specifičnost kroz izrazito ruralni karakter većine svojeg teritorija, dok Čakovec, kao administrativni i gospodarski centar, nosi urbanu dinamiku. Socioekonomska i demografska struktura županije reflektira kompleksnu mrežu povijesnih, kulturnih i gospodarskih utjecaja. Unatoč suočavanju s izazovima poput depopulacije, starenja stanovništva i iseljavanja mladih, Međimurje ima čvrste temelje u industriji, poljoprivredi i turizmu, što otvara razvojne prilike.

Multikulturalnost, posebno s vidljivom prisutnošću romske zajednice, oblikuje socijalnu dinamiku regije. To zahtijeva formulaciju i implementaciju inkluzivnih politika i programa koji će promicati ravnopravnost i omogućiti svim stanovnicima pristup prilikama koje regija nudi. Ove strategije su ključne za održivi razvoj i integraciju svih segmenata društva u puni ekonomski i socijalni život Međimurja.

BROJ STANOVNIKA PREMA POPISU STANOVNIŠTVA IZ 2021. PO GRADOVIMA/OPĆINAMA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

Grad/općina	Ukupno
Međimurska županija	105.250
Čakovec	27.122
Mursko Središće	5.855
Prelog	7.027
Belica	2.822
Dekanovec	739
Domašinec	1.923
Donja Dubrava	1.658
Donji Kraljevec	4.043
Donji Vidovec	1.197
Goričan	2.343
Gornji Mihaljevec	1.740
Kotoriba	2.938
Mala Subotica	4.344
Nedelišće	11.017
Orehovica	2.720
Podturen	3.517
Pribislavec	2.963
Selnica	2.636
Strahoninec	2.598

Sveta Marija	1.990
Sveti Juraj na Bregu	4.929
Sveti Martin na Muri	2.391
Šenkovec	2.708
Štrigova	2.357
Vratišinec	1.673

Izvor: DZS https://podaci.dzs.hr/media/td3jvrbu/popis_2021-stanovnistvo_po_gradovima_opcinama.xlsx.

Demografska struktura otkriva da je prosječna starost stanovništva 42,9 godina, pri čemu muškarci imaju prosječnu starost od 41,1 godina, a žene od 44,6 godina. Indeks starenja je 130,5, što ukazuje na značajan udio starije populacije, dok koeficijent starosti od 28,0 potvrđuje trend starenja populacije.

Razlike u starosnoj strukturi između urbanih i ruralnih područja su izražene. Grad Čakovec ima prosječnu starost od 43,2 godine, dok su ruralne općine poput Donje Dubrave i Štrigove, s prosječnom starosti od 46,9 godina, među najstarijima u županiji. Naselja poput Orehovice i Pribislavca imaju znatno mlađu populaciju, što pruža prilike za razvoj usmjeren na obitelji i mlade.

S obzirom na ove demografske pokazatelje, potrebno je prilagoditi socijalne i zdravstvene usluge kako bi se zadovoljile potrebe starije populacije, posebno u općinama s izraženim demografskim izazovima. Također, mlada populacija zahtijeva programe koji će poticati njihov razvoj i zadržavanje u županiji, čime bi se suprotstavilo trendu starenja i iseljavanja.

Sveukupno, Međimurska županija se suočava s izazovima starenja populacije i smanjenja udjela mladih, što zahtijeva strateške intervencije kako bi se osigurala održivost i gospodarski razvoj županije.

STANOVNIŠTVO STARO 15 I VIŠE GODINA PREMA NAJVIŠOJ ZAVRŠENOJ ŠKOLI I STAROSTI U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI

Dobna skupina	Ukupno	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
15 – 24	11.578	32	4.028	6.114	948
25 – 64	55.129	360	7.253	35.125	11.048
65 i više	21.657	197	8.129	8.634	2.099

Izvor: Državni zavod za statistiku, obrada Autor

https://podaci.dzs.hr/media/td3jvrbu/popis_2021-stanovnistvo_po_gradovima_opcinama.xlsx.

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, u Međimurskoj županiji zabilježeno je ukupno 30.642 obitelji¹⁰. Najveći udio čine bračni parovi ili životni partneri s djecom, kojih je 14.090 (45,9% svih obitelji), dok je broj izvanbračnih parova ili neformalnih životnih partnera s djecom 1.716 (5,6%). Obitelji s jednim

¹⁰ DZS <https://podaci.dzs.hr/media/h0bb3mg5/popis-2021-kucanstva-i-obiljelji-po-gradovima-i-opcinama.xlsx>

roditeljem također su značajno zastupljene, pri čemu je broj obitelji koje čine majka s djecom 4.141 (13,5%), a otac s djecom 834 (2,7%).

Što se tiče broja članova obitelji, ukupno ih je 91.501. Obitelji bračnih parova ili životnih partnera s djecom čine najveći dio s 52.375 članova (57,3%), dok obitelji izvanbračnih parova ili neformalnih životnih partnera s djecom imaju 7.525 članova (8,2%). Obitelji s jednim roditeljem, gdje je majka s djecom, broje 9.931 člana (10,9%), a obitelji s ocem i djecom čine 1.948 članova (2,1%).

Ovi podaci ukazuju na dominantnu prisutnost tradicionalnih obiteljskih oblika u županiji, uz prisutnost izvanbračnih zajednica i jednoroditeljskih obitelji. Struktura obitelji zahtijeva daljnju prilagodbu socijalnih politika kako bi se odgovorilo na potrebe svih tipova obitelji i osigurala podrška ranjivijim skupinama, kao što su jednoroditeljske obitelji.

Osobe s invaliditetom

Na dan 16. rujna 2024. godine, u Međimurskoj županiji registrirano je ukupno 16.689 osoba s invaliditetom, što predstavlja 15,9% ukupnog stanovništva županije. Od toga, broj muškaraca s invaliditetom iznosi 8.602 (51,5%), dok je broj žena s invaliditetom 8.087 (48,5%). U dobnoj skupini od 20 do 64 godine nalazi se 7.907 osoba s invaliditetom, što čini 47,4% ukupnog broja osoba s invaliditetom u županiji.

Osobe s invaliditetom u dobi od 0 do 19 godina čine 15,9% ukupnog broja osoba s invaliditetom, što ukazuje na značajnu prevalenciju invaliditeta među djecom i adolescentima u usporedbi s nacionalnim prosjekom.¹¹

PRIKAZ UDJELA OSOBA S INVALIDITETOM U UKUPNOM STANOVNIŠTVU ŽUPANIJE TE U POJEDINIM DOBNIM SKUPINAMA – PREVALENCIJA INVALIDITETA NA 100 STANOVNIKA

Županija prebivališta	Prevalencija invaliditeta (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnoj skupini 0 - 19 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnoj skupini 20 - 64 (%)	Prevalencija invaliditeta u dobnoj skupini 65+ (%)
Međimurska županija	15,9	11,8	13,1	28,0
Republika Hrvatska	17,0	10,8	12,0	34,9

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

¹¹ HZJZ - [Izješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj – 2024.](#)

PRIKAZ BROJA OSOBA S INVALIDITETOM PREMA SPOLU, DOBNIM SKUPINAMA I GRADOVIMA/OPĆINAMA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

JLS	Dobna skupina					
	0-19		20-64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BELICA	40	24	89	94	82	95
ČAKOVEC	417	301	936	939	718	897
DEKANOVEC	11	5	24	19	15	22
DOMAŠINEC	22	18	90	73	72	62
DONJA DUBRAVA	14	13	72	58	47	41
DONJI KRALJEVEC	41	25	125	131	142	138
DONJI VIDOVEC	17	8	52	40	32	33
GORIČAN	37	12	91	94	60	74
GORNJI MIHALJEVEC	17	16	53	43	57	44
KOTORIBA	54	30	131	91	81	78
MALA SUBOTICA	110	88	226	222	122	133
MURSKO SREDIŠĆE	60	64	246	215	171	167
NEDELIŠĆE	190	162	461	484	281	356
OREHOVICA	57	40	143	127	70	49
PODTUREN	50	45	149	127	92	71
PRELOG	78	55	260	231	208	180
PRIBISLAVEC	90	67	192	144	90	96
SELNICA	23	14	121	97	79	56
STRAHONINEC	32	21	83	83	87	114
SVETA MARIJA	30	10	74	55	64	69
SVETI JURAJ NA BREGU	55	38	175	165	150	131
SVETI MARTIN NA MURI	23	18	94	75	59	57
ŠENKOVEC	22	18	86	77	70	96
ŠTRIGOVA	31	23	69	67	56	53
VRATIŠINEC	16	8	62	52	56	49

Izvor: Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Prema podacima iz Registra osoba s invaliditetom, za 2.853 osobe s invaliditetom u Međimurskoj županiji izdana su rješenja o primjerenom obliku školovanja, pri čemu 59% rješenja odnosi se na muške osobe. Najčešći uzroci koji određuju potrebu za prilagođenim oblikom školovanja uključuju oštećenja

govorno-glasovne komunikacije, specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja i intelektualna oštećenja.

Analiza vrsta oštećenja pokazuje da su najčešća višestruka oštećenja, oštećenja lokomotornog sustava, te oštećenja drugih organa. Uzroci oštećenja lokomotornog sustava najčešće pripadaju skupini dorzopatija (M40-M54), dok su oštećenja drugih organa i organskih sustava često kategorizirana unutar skupine ostalih oblika srčanih bolesti (I30-I52).

2.3. Socioekonomski pokazatelji

Međimurska županija suočava se s brojnim izazovima u području obrazovanja i zdravstva, što se odražava na sveukupne socioekonomske pokazatelje regije. U obrazovnom smislu, županija zaostaje za prosjekom Republike Hrvatske, što je posebno vidljivo u postotku stanovništva bez završene osnovne škole, koji iznosi 15,3 %. Ovaj je udio gotovo dvostruko veći od nacionalnog prosjeka i znatno iznad većine drugih županija. Istovremeno, udio visokoobrazovanih osoba, koji iznosi svega 8,39 %, značajno je ispod prosjeka Europske unije od 24,8 %. Niska razina visokoobrazovanih stanovnika rezultat je kombinacije nekoliko faktora, uključujući gospodarsku strukturu koja se temelji na obrtništvu i industrijama s nižom dodanom vrijednošću.

Predškolski odgoj bilježi porast broja djece uključenih u programe ranog obrazovanja, no problemi s nedostatkom prostornih i ljudskih kapaciteta ostaju izraženi, osobito u manjim sredinama. Djeca romske nacionalne manjine, koja čine značajan udio stanovništva, suočavaju se s posebnim preprekama u obrazovnom sustavu. Visok postotak ove populacije nije obuhvaćen ranim obrazovanjem, dok se udio onih koji završavaju osnovnoškolsko obrazovanje također pokazuje kao izazov.

Na razini osnovnih i srednjih škola uočava se trend pada broja učenika. U osnovnim školama broj učenika smanjio se sa 9.642 u školskoj godini 2015./2016. na 9.211 u 2020./2021., dok je broj srednjoškolaca pao s 4.122 na 3.690 u istom razdoblju. Najviše učenika u srednjim školama pohađa tehnička usmjerenja, dok gimnazijski i obrtnički programi bilježe pad interesa. Ipak, kroz projekte financirane iz europskih fondova, kao što su poticanje obrazovanja za deficitarna zanimanja i razvoj centara kompetentnosti, ulaže se u strukovno obrazovanje i povezivanje s tržištem rada.

Visokoškolsko obrazovanje u Međimurskoj županiji osiguravaju tri institucije. Međimursko veleučilište u Čakovcu nudi programe preddiplomskog stručnog studija Računarstva, Menadžmenta turizma i sporta te Održivog razvoja, kao i specijalistički diplomski stručni studij Menadžmenta turizma i sporta. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – Odsjek u Čakovcu pruža preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje te Učiteljski studij, kao i poslijediplomske i doktorske programe. U Čakovcu se također izvodi dislocirani sveučilišni studij Sestrinstva, koji je dio Medicinskog fakulteta Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku i dostupan je kao izvanredni studij od akademske godine 2015./2016. Unatoč postojanju ovih institucija, broj upisanih studenata opada – od 2015. do 2018. smanjio se s 3.554 na 3.389. Ipak, raste interes za poslijediplomske i doktorske studije, a Međimurska županija postaje prepoznatljiva po razvoju inovativnih projekata poput Centra znanja i Metalske jezgre, koji potiču istraživanja i povezivanje znanosti s gospodarstvom.

U području zdravstva, Međimurska županija suočava se s ograničenim resursima. Županijska bolnica Čakovec ima 294 postelje, što je 2,58 postelja na 1.000 stanovnika, znatno ispod nacionalnog prosjeka od 5,40. Nedostatak specijalista, osobito pedijatar i ginekologa, dodatno opterećuje sustav. Glavni

uzroci smrtnosti u županiji su bolesti cirkulacijskog sustava, koje čine 41,48 % ukupnih smrtnih slučajeva, dok maligne bolesti čine oko 29 %. Pozitivni pomaci vidljivi su u preventivnim programima, poput Nacionalnog programa za rano otkrivanje raka dojke, gdje županija bilježi jedan od najboljih odaziva u Hrvatskoj.

Unatoč izazovima, ulaganja u zdravstvo i obrazovanje pokazuju znakove napretka. Kroz projekte financirane iz europskih fondova moderniziraju se školska i zdravstvena infrastruktura, povećavaju se kapaciteti predškolskih ustanova te se ulaže u strukovno obrazovanje i zdravstvene programe. Međimurska županija nastoji odgovoriti na specifične izazove svog stanovništva kroz sustavne mjere i inovativne projekte, no održivi razvoj ovisi o kontinuiranom ulaganju i prilagodbi strategija potrebama lokalne zajednice.

2.4. Gospodarska aktivnost i tržište rada

Gospodarstvo Međimurske županije karakterizira dinamičnost, izvozno orijentirana prerađivačka industrija i razvijen uslužni sektor. Od 2019. do 2021. godine, BDP je porastao s 1.257 milijuna eura na 1.382 milijuna eura, što predstavlja rast od gotovo 10%, a BDP po stanovniku iznosio je 12.909 eura u 2021., dosežući 87,2% prosjeka Hrvatske. Prerađivačka industrija, s fokusom na metaloprerađivački sektor koji obuhvaća 165 poduzeća, predstavlja temelj gospodarstva. Izvoz, uglavnom usmjeren prema EU tržištima poput Njemačke, Austrije i Slovenije, doprinio je suficitu vanjskotrgovinske bilance, s najvećim izvozom po glavi stanovnika u Hrvatskoj za 2019. godinu. Mala i srednja poduzeća čine 98% gospodarskih subjekata u županiji.

Metalna industrija je ključni pokretač gospodarskog rasta, bilježeći značajan rast proizvodnje i 17% rast izvoza, potaknut povoljnim investicijskim uvjetima, razvijenom infrastrukturom, stručnim znanjem i konkurentnim cijenama energenata. Županije sjeverno-zapadne Hrvatske posebno se ističu u ovom sektoru zbog naglaska na obrazovanju stručnjaka iz područja strojarstva i industrije, što omogućava razvoj specijalizirane radne snage koja podržava inovacije i tehnička unapređenja.

Obrazovna i znanstvena infrastruktura, uključujući Regionalni centar kompetentnosti i Centar znanja u Čakovcu, igra ključnu ulogu u podršci gospodarskom razvoju. Investicijska privlačnost županije potvrđena je kroz razvoj 51 poslovne zone i značajne inozemne investicije. Zahvaljujući strateškim ulaganjima i međunarodnim priznanjima, Međimurska županija se profilirala kao lider u privlačenju investicija unutar EU.

Na tržištu rada, u studenom 2024. registrirano je 44.012 aktivnih osiguranika s registriranom stopom nezaposlenosti od 4,2% i ukupno 1.907 nezaposlenih. Mjere aktivne politike zapošljavanja obuhvaćaju obrazovanje, osposobljavanje i potpore za samozapošljavanje, s posebnim fokusom na osobe s nižim obrazovnim kvalifikacijama, što predstavlja izazov s obzirom na visok postotak nezaposlenosti u ovoj skupini. Prosječna neto plaća u županiji od travnja do lipnja 2024. iznosila je 1.209 eura, a broj osiguranika porastao je za 6,4% od 2020. godine. Industrija metala i metalnih proizvoda ključni je pokretač gospodarskog rasta, s rastom izvoza od 17%, potaknutim povoljnim uvjetima investiranja, infrastrukturom, stručnim znanjem i konkurentnim cijenama energenata. Županije sjeverno-zapadne Hrvatske posebno se ističu u ovom sektoru, s naglaskom na obrazovanju stručnjaka iz područja strojarstva i industrije.

U Međimurskoj županiji, krajem studenog 2024. godine, registrirano je ukupno 1,907 nezaposlenih osoba. Od tog broja, 864 su muškarci, a 1,043 su žene. Analiza nezaposlenosti prema razini obrazovanja pokazuje da značajan dio nezaposlenih čine osobe s osnovnim obrazovanjem i oni bez škole ili s nezavršenom osnovnom školom.

Specifično, 415 nezaposlenih ima obrazovanje ispod razine završene osnovne škole, od čega su 182 muškarca i 233 žene. S druge strane, 427 nezaposlenih ima završenu osnovnu školu, s 211 muškaraca i 216 žena. Ovi podaci ukazuju na visok postotak nezaposlenosti među osobama s nižim obrazovnim kvalifikacijama.

Analiza na razini županije pokazuje da je 21.8% nezaposlenih bez škole ili s nezavršenom osnovnom školom, što je znatno više od ukupnog prosjeka na nacionalnoj razini koji iznosi 5.9%. Također, 22.4% nezaposlenih ima završenu osnovnu školu, što je također iznad nacionalnog prosjeka od 17.2%.

Ovi podaci ističu izazove s kojima se Međimurska županija suočava, posebice u kontekstu osiguranja adekvatnih obrazovnih i zapošljavanja prilika za osobe s nižim obrazovnim kvalifikacijama. To također sugerira potrebu za ciljanim programima obrazovanja i osposobljavanja koji bi mogli pomoći u smanjenju stope nezaposlenosti i poboljšanju ekonomske situacije u regiji.

3. PROCJENA POTREBA U ŽUPANIJI: PROCJENA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA I PROCJENA KAPACITETA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA

3.1. Analiza prikupljenih podataka

Sukladno Planu razvoja Međimurske županije za razdoblje do 2027. godine uspostavljena je dobro organizirana mreža socijalnih ustanova, pružatelja usluga i organizacija civilnog društva koje pružaju podršku socijalno osjetljivim skupinama. Na području županije djeluju dva područna ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područni ured Čakovec i Područni ured Prelog. U županiji također djeluje Obiteljski centar – Područna služba Međimurska.

Analiza potreba i kapaciteta pružatelja usluga provedena je u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023). Za provođenje analize socijalnih usluga i potreba u Međimurskoj županiji, korišteni su podaci iz standardiziranih obrazaca (Obrazac 1-6). Podaci su i prikupljeni iz različitih izvora, uključujući područne urede socijalne skrbi, policiju, zavod za javno zdravstvo te pružatelje socijalnih usluga.

Za analizu i procjenu korišteni su sljedeći obrasci:

- Obrazac 1: Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji
  - Obrazac 1 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad (Područni ured Čakovec i Područni ured Prelog), Policijska uprava Međimurska te Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije
- Obrazac 2: Procjena broja građana u riziku
  - Obrazac 2 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad (Područni ured Čakovec i Područni ured Prelog) te Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije
- Obrazac 3: Upitnik za pružatelje socijalnih usluga
  - Obrazac 3 ispunjavali su sljedeći pružatelji socijalnih usluga: Centar za odgoj i obrazovanje Čakovec, Centar za pomoć u kući Međimurske županije, Centar za ranu intervenciju u djetinjstvu MURID, Dom Majke Tereze Gudlin, Dom Novinščak, Dom Sivica, Dom Ščavničar, Dom Veselko, , Dom za odrasle osobe Kotoriba, Dom za odrasle osobe Orehovica, Dom za starije i nemoćne osobe Madona, Dom za starije i nemoćne osobe Mesmar, Dom za starije i nemoćne osobe Čakovec, Dom za starije i nemoćne osobe Hodošan, Dom za starije i nemoćne osobe Japa, Dom za starije i nemoćne osobe Stubičar, Dom za starije i nemoćne osobe Sveta Magdalena, Dom za starije i nemoćne osobe Slakovec, Dom za žrtve obiteljskog nasilja Sigurna kuća, Dom Zlatne godine, Društvo multiple skleroze Međimurske županije, Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Međimurske županije, Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec, Obiteljski centar – Područna služba Međimurska, Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe Ksenija, Obiteljski dom Mara, Obiteljski dom Marine Škvorc, Obiteljski dom Mesarić, Obiteljski dom Sveta Magdalena, Obiteljski dom za djecu Bogar, Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe Zamuda Marija, Ruka pomoći, Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije, Udruga slijepih Međimurske županije, Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije, Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Čakovec, Centar za pružanje usluga u zajednici Međimurske županije

- **Obrazac 4: Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga**
  - Obrazac 4 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad (Područni ured Čakovec i Područni ured Prelog)

- **Obrazac 5 predstavlja kumulativni prikaz prikupljenih informacija. Obrazac 5. sadrži podatke o:**
  - broju građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave razvrstane prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
  - postotku građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
  - očekivanom broju korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom) prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
  - postojećem broju korisnika usluga prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe i
  - razlici između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe.

- **Obrazac 6: Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grad Zagreb**
  - Obrazac 6 ispunjavale su jedinice lokalne samouprave: grad Čakovec, grad Mursko Središće, grad Prelog, općina Belica, općina Dekanovec, općina Domašinec, općina Donja Dubrava, općina Donji Kraljevec, općina Gornji Vidovec, općina Goričan, općina Gornji Mihaljevec, općina Kotoriba, općina Mala Subotica, općina Nedelišće, općina Orehovica, općina Podturen, općina Pribislavec, općina Selnica, općina Strahoninec, općina Sveta Marija, općina Sveti Juraj na Bregu, općina Sveti Martin na Muri, općina Šenkovec, općina Štrigova, općina Vratišinec

Socijalne usluge u skladu s člancima 70 i 71 Zakona o socijalnoj skrbi

Članak 70 Zakona o socijalnoj skrbi Republike Hrvatske definira socijalne usluge kao aktivnosti usmjerene na prepoznavanje, sprečavanje i rješavanje problema i poteškoća pojedinaca i obitelji, s ciljem poboljšanja kvalitete života u zajednici. Ove usluge uključuju širok spektar podrške koji omogućava osobama u nepovoljnim socijalnim situacijama da ostvare svoja prava i poboljšaju svoj životni standard.

Članak 71 detaljno definira vrste socijalnih usluga koje se mogu pružati pojedincima i obiteljima, uključujući:

- Prva socijalna usluga
- Usluga sveobuhvatne procjene i planiranja
- Savjetovanje
- Stručna procjena
- Psihosocijalno savjetovanje
- Socijalno mentorstvo
- Obiteljska medijacija
- Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja

- Psihosocijalna podrška
- Rana razvojna podrška
- Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja
- Pomoć u kući
- Boravak
- Organizirano stanovanje i smještaj

Ove usluge se pružaju kao izvaninstitucijske ili institucijske, pri čemu institucijska skrb, poput smještaja u domovima socijalne skrbi, predstavlja opciju kada druge mogućnosti nisu dostupne.

Pravo na socijalne usluge: Prava na socijalne usluge mogu ostvariti sljedeće kategorije osoba:

- Hrvatski državljani s prebivalištem u Republici Hrvatskoj
- Stranci sa stalnim ili dugotrajnim boravištem
- Osobe bez državljanstva s privremenim boravištem
- Stranci pod supsidijarnom zaštitom, azilanti, osobe pod privremenom zaštitom i njihove obitelji, te stranci s utvrđenim statusom žrtava trgovanja ljudima

U iznimnim slučajevima, pravo na smještaj može ostvariti i osoba bez navedenih statusa. Socijalne usluge mogu biti privremene ili dugoročne, ovisno o potrebama korisnika, a odobravaju se na temelju sveobuhvatne procjene potreba i individualnog plana promjene. Zahtjev za odobranje usluga podnosi se Područnom uredu Hrvatskog zavoda za socijalni rad prema prebivalištu korisnika.

Kategorizacija socijalnih usluga: Socijalne usluge su kategorizirane u tri osnovne skupine:

1. Zakonom propisane usluge, koje su definirane u sustavu socijalne skrbi
2. Ostale usluge, koje odgovaraju specifičnim potrebama korisnika i zajednica
3. Integrirane socijalne usluge, koje povezuju različite sektore omogućujući multidisciplinarni pristup rješavanju potreba korisnika

Ovaj zakonski okvir pruža temeljnu pravnu zaštitu i osigurava pristup potrebnim socijalnim uslugama, čime se doprinosi socijalnoj uključenosti, ravnopravnosti i zaštiti temeljnih ljudskih prava. Sustavno pružanje socijalnih usluga ključno je za rješavanje socijalnih izazova i unapređenje kvalitete života korisnika.

3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku

DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Na području Međimurske županije prema podacima Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije živi 2660 djece s teškoćama u razvoju. Za ovu djecu nužno je osigurati različite socijalne usluge koje trebaju biti prilagođene njihovim specifičnim potrebama.

Rana razvojna podrška (0-3 godine): Usluga je potrebna za 13% ukupnog broja djece s teškoćama u razvoju, što iznosi 346 djece. Trenutno 17 djece koristi uslugu. Podaci utvrđuju da je razlika između očekivanog i postojećeg broja korisnika 329. Takvi podaci ukazuju na potrebu za razvitkom kapaciteta za pružanje usluge rane razvojne podrške za djecu 0-3 godine.

Rana razvojna podrška (4-7 godina): Predviđena za 5,85% djece s teškoćama, što iznosi 156 djece. Trenutno uslugu koristi 66 djece, što znači da 90 djece u toj dobnoj skupini ne prima potrebnu podršku.

Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju: Potrebna za 12,66% djece u županiji, što predstavlja 337 djece. Trenutno uslugu ne koristi niti jedno dijete što ukazuje na potrebu za razvitkom kapaciteta.

Boravak: Usluga je potrebna za 1,91% ukupnog djece s teškoćama u razvoju, što iznosi 51. Trenutno uslugu boravka koristi 33 djece. Podaci ukazuju na činjenicu da je uslugu boravka potrebno osigurati za još 18 djece.

Smještaj ili organizirano stanovanje: Potrebno za 1,06% djece s teškoćama u razvoju, što iznosi 28 djece. Trenutno niti jedno dijete ne koristi uslugu smještaja.

Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: Potrebna za 3,83% djece, što predstavlja 102 djece. Trenutno uslugu koristi 104 djece, što pokazuje da Međimurska županija uspješno osigurava pomoć pri uključivanju djece u programe odgoja i obrazovanja. Ovim se podatkom potvrđuje predanost kvalitetnom obrazovanju i inkluziji.

Druge inovativne i projektne financirane usluge

Prilagođeni prijevoz: Usluga je predviđena za 2,77% ukupnog broja djece s teškoćama u razvoju, što iznosi 74 djece. Trenutno uslugu ne koristi niti jedno dijete što ukazuje na potrebu za pojačanjem kapaciteta potrebnih za provođenje usluge prijevoza.

Privremeni njegovatelj radi predaha od skrbi i podrška roditeljima njegovateljima: Usluge privremenog njegovatelja radi predaha od skrbi i podrške roditeljima njegovateljima procjenjuju se potrebnima za 6,8 % djece, odnosno za 181 dijete u Međimurskoj županiji županiji. Trenutno ove usluge nisu u primjeni.

Razvitak i povećanje dostupnosti ovih usluga u budućnosti omogućili bi kvalitetniju podršku roditeljima njegovateljima, uvelike bi olakšali svakodnevne obveze roditelja te unaprijedili kvalitetu života djece i njihovih obitelji.

Socijalne usluge u suradnji s drugim sustavima

Logopedna terapija: Potrebna za 11,6% djece, odnosno za 309 djece s teškoćama u razvoju. Trenutno usluge logopeda koristi 43 djece, što ukazuje značajni manjak dostupnosti logopedne terapije.

Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik: Usluga je potrebna za 6,6% djece s teškoćama u razvoju što iznosi 176 djece. Trenutno uslugu koristi 25 djece što ukazuje na to da za 151 dijete nije osigurana adekvatna podrška.

DJECA BEZ ODGOVARAJUĆE SOCIJALNE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE

U Međimurskoj županiji evidentirano je 1292 djece bez odgovarajuće socijalne skrbi i čija se prava krše. Analiza potreba pokazuje da postoji izraziti manjak kapaciteta za osiguravanje ključnih usluga.

Usluga smještaja predviđena je za 23,91 % djece čija su prava ugrožena, što čini 309 djece prema procjeni i izrečenim mjerama smještaja izvan obitelji. Ova usluga uključuje smještaj djece u domovima, udomiteljskim obiteljima, organiziranom stanovanju i kod drugih pružatelja usluga. Trenutno uslugu smještaja koristi 14 djece. Podaci ukazuju da je uslugu smještaja potrebno osigurati za još 295 djece.

Prema procjenama, usluga boravka potrebna je za 17,5 % djece čija su prava ugrožena, odnosno za 226 djeteta. Usluga se odnosi na djecu u dobi od 7 do 14 godina čiji roditelji imaju izrečenu mjeru stručne pomoći ili intenzivne pomoći. Procjenjuje se da je 50 % djece iz ove skupine motivirano za korištenje usluge. Trenutno uslugu koristi 29 djece, što znači da je potrebno stvoriti kapacitete za dodatnih 197 djece u potrebi.

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Prema dostavljenim podacima, u Međimurskoj županiji 315 djece suočava se s ugroženim mentalnim zdravljem. Od tog broja, za 70% djece treba osigurati pristup sljedećim uslugama:

- Savjetovanje za sve kategorije djece i mladih
- Psihosocijalno savjetovanje za sve kategorije djece i mladih
- Psihosocijalna podrška, isključujući djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju

Procjenjuje se da bi ove usluge trebale obuhvatiti 221 djeteta, a trenutno uslugu koristi 148 djece. Podaci ukazuju na to da je usluge potrebno osigurati za još 73 djece.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi usluge koje su osigurane u zdravstvenom sektoru

Procjenjuje se da bi za 788 djece trebalo osigurati sljedeće programe:

- Psihoedukativni i preventivni programi za mlade
- Programi podrške i prevencije usmjereni na suzbijanje ovisnosti među mladima

Trenutno ove usluge koristi 795 djece, što pokazuje da Međimurska županija ne samo da ispunjava potrebe, već i aktivno ulaže napore u unaprjeđenje mentalnog zdravlja djece i mladih. Kroz sustavna ulaganja i dostupnost ovih programa, Županija potvrđuje svoju predanost prevenciji i pružanju podrške djeci i mladima.

DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Podaci pokazuju da u Međimurskoj županiji 3387 djece živi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

Usluga socijalnog mentorstva za djecu čije su obitelji korisnici zajamčene minimalne naknade (ZMN) potrebna je za 388 djece. Trenutno uslugu mentorstva ne koristi niti jedno djeteta što ukazuje nedostatak socijalnog mentorstva za najranjivije skupine.

Trenutno stanje zahtijeva intervenciju i sustavno provođenje ciljanih programa kako bi se osigurala adekvatna podrška djeci koja su izložena riziku. Dugoročno, implementacija socijalnog mentorstva može predstavljati ključan korak u smanjenju rizika od socijalne isključenosti i prekida obrazovanja. Time bi se unaprijedila kvaliteta života ove djece te bi se osigurali značajni doprinosi razvoju društvene zajednice.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Info centar za mlade planiran je za 50 % djece u riziku od siromaštva, što iznosi 1694 djece, no trenutačno nijedno dijete ne koristi ovu uslugu.

Socijalizacijske i razvojne aktivnosti predviđene su za 27% djece u riziku od siromaštva, što iznosi 915 djece. Uslugu trenutno koristi 64 djece što ukazuje na to da je aktivnosti potrebno omogućiti za još 851 dijete.

Pomoć i podrška u obrazovanju potrebna je za 40 % djece u riziku (1355 djece), a usluge trenutno koriste 102 djeteta.

Rana prevencija siromaštva i integrirana podrška predviđena je za 7 % djece u riziku (237 djece), no trenutačno nema korisnika ove usluge.

Podaci jasno ukazuju na potrebu za povećanjem dostupnosti i unapređenjem kvalitete postojećih usluga. Kako bi se smanjio rizik od siromaštva i socijalne isključenosti, ključno je provesti prioritetne mjere poput osnivanja Info centra za mlade, proširenja socijalizacijskih i razvojnih aktivnosti, sustavne podrške u obrazovanju te razvoja integriranih programa rane prevencije. Povećanjem ulaganja i jačanjem kapaciteta mogu se osigurati pravovremena i adekvatna podrška djeci i njihovim obiteljima, što značajno doprinosi smanjenju socijalne isključenosti i poboljšanju kvalitete života.

DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

U Međimurskoj županiji zabilježeno je 494 djece i mladih s teškoćama u ponašanju. Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, za ovu populaciju osigurane su usluge smještaja ili organiziranog stanovanja, dnevnog boravka te psihosocijalne podrške, s ciljem pružanja adekvatne brige i pomoći.

Smještaj ili organizirano stanovanje potrebni su za 6 % djece i mladih s problemima u ponašanju, odnosno za 30 korisnika. Trenutno uslugu ne koristi niti jedno dijete s problemima u ponašanju.

Procjenjuje se da je usluga boravka potrebna za 30% ukupnog broja djece i mladih s problemima u ponašanju. Sukladno tome, predviđa se da je usluga boravka potrebna za 148 djece i mladih. Trenutno uslugu koristi 16 djece.

Procjene ukazuju na to da je psihosocijalna podrška potrebna za približno 20 % djece i mladih s problemima u ponašanju, odnosno za 99 korisnika. Unatoč tome, trenutačno ne postoji nijedan evidentirani korisnik ove usluge, što ukazuje na neadekvatnu razinu dostupnosti usluge.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za djecu i mlade

Procjene pokazuju da je individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad potreban za približno 15 % djece i mladih s teškoćama u ponašanju, odnosno za 74 korisnika. Međutim, uslugu trenutno koristi čak 268 korisnika, što ističe posvećenost i značajne napore Međimurske županije u osiguravanju dostupnosti ove podrške velikom broju korisnika.

Grupna i vršnjačka podrška predviđena je za 20 % djece (99 korisnika), a trenutačno uslugu koristi 35 korisnika.

Procjenjuje se da je uslugu mentorstva potrebno osigurati za 10% sve djece i mladih s problemima u ponašanju, što iznosi 49 korisnika. Trenutačno uslugu koristi 35 djece i mladih, što ukazuje na to da je uslugu mentorstva potrebno osigurati za dodatnih 14 korisnika.

DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKBI IZVAN OBITELJI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Na području Međimurske županije 34 djece i mladih živi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji. Prema Zakonu o socijalnoj skrbi, za ovu skupinu predviđene su ključne usluge kao što su smještaj ili organizirano stanovanje te socijalno mentorstvo.

Procjenjuje se da je usluga smještaja ili organiziranog stanovanja do 26. godine potrebna za 50% djece i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnost, dakle za 17 osoba. Trenutno uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja ne koristi niti jedna osoba.

Usluga socijalnog mentorstva radi prestanka usluge smještaja predviđena je za 50% djece i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti, no trenutno nema korisnika.

Na području Međimurske županije zabilježeno je 14 djece bez pratnje te 71 maloljetna trudnica. Za ove je korisničke skupine predviđena usluga smještaja ili organiziranog stanovanja, no trenutno ne postoje korisnici navedenih usluga.

BROJ DJECE U RIZIKU U ŽUPANIJI	% DJECE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj djece u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj djece u županiji koja koriste navedenu uslugu	Razlika između broja djece u potrebi te broja djece koja sada koriste uslugu
BROJ DJECE U ŽUPANIJI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (DSTUR)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
2660	Rana razvojna podrška 0 – 3 g.: 13 % DSTUR	346	17	329

	Obuhvaćeno je 70 % djece s teškoćama u dobi 0 – 3 godine			
	Rana razvojna podrška 47 g.: 5,85 % DSTUR Obuhvaćeno je 30 % djece s teškoćama u dobi 4 – 7 godina	156	66	90
	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.: 12,66 % DSTUR DSTUR u sustavu socijalne skrbi u dobi 7 – 18 bez djece u smještaju i boravku	337	0	337
	Boravak: 1,91 % DSTUR Nastoji se nacionalno udvostručiti postojeći broj djece u boravku	51	33	18
	Smještaj ili organizirano stanovanje: 1,06 % DSTUR Na temelju postojećih smještajnih kapaciteta	28	Djeca u domu 0 Djeca u udomiteljskoj obitelji 0 Djeca u organiziranom stanovanju 0 Djeca kod drugih pružatelja 0	28
	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: 3,83 % DSTUR Usluga je primjerena pri upisu u OŠ	102	104	2
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Prilagođeni prijevoz: 2,77 % DSTUR	74	0	74

	Prema broju djece u RH sa tjelesnim oštećenjem			
	Privremeni negovatelj u obitelji radi predaha od skrbi za 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja negovatelja u sustavu	181	0	181
	Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima negovateljima 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja negovatelja u sustavu	181	0	181
	SOCIJALNE USLUGE U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA			
	Logopedska terapija: 11,6 % DSTUR 70 % djece u dobi od 0 – 7 godina s oštećenjem govorno-glasovne komunikacije	309	43	266
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik 6,6 % DSTUR Prema trenutnom broju djece koja koriste uslugu	176	25	151
BROJ DJECE U ŽUPANIJI BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
1292	Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima) 23,91 % djece čija se prava krše Prema trenutnom broju djece za koju je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji	309	Djeca u domu 10 Djeca u udomiteljskoj obitelji 0 Djeca u organiziranom stanovanju 4 Djeca kod drugih pružatelja 0	295
	Boravak 17,5 % djece čija su prava prekršena	226	29	197

	Za djecu čiji roditelji imaju mjeru stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći u dobi od 7 – 14 g. gdje je 50 % djece motivirano za uslugu			
BROJ DJECE U ŽUPANIJI ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
315	70 % djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ostvaruje ukupno sljedeće usluge koje se mogu zbrojiti: Savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) Psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju) *** Ukoliko se dio potreba ostvaruje kroz zdravstveni sektor, može se ovdje navesti	221	148	73
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SU OSIGURANE U ZDRAVSTVENOM SEKTORU			

	250 % trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ukupno za programe: Psihoedukativni i preventivni programi za mlade Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti	788	795	7
DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
3387	Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade 10 % djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primatelji ZMN-a.	338	0	338
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Info centar za mlade dostupan za barem 50 % djece u riziku od siromaštva	1694	0	1694
	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu 27 % djece u riziku od siromaštva	915	64	851
	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva 40 % djece u riziku od siromaštva	1355	102	1253
	Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu 7 % djece u riziku od siromaštva	237	0	237

DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
494	Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja): 6 % djece s problemima u ponašanju	30	Djeca u domu 0 Djeca u udomiteljskoj obitelji 0 Djeca u organiziranom stanovanju 0 Djeca kod drugih pružatelja 0	30
	Boravak 30 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	148	16	132
	Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	99	0	99
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad 15 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	74	268	194
	Grupna i vršnjačka podrška 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	99	35	64
	Mentorstvo za mlade s PUP-om 10 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	49	35	14

DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
34	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine 50 % djece i mladih usmjereno je na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	17	Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji 0 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju Djeca i mladi kod drugih pružatelja 0	17
	Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja 50 % djece i mladih usmjereno je na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	17	0	17
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama 25 % djece i mladih usmjereno je na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	9	0	9
DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVA TRGOVANJA LJUDIMA) DBP 14, MT 71	Smještaj ili organizirano stanovanje 100 % djeca bez pratnje/djeca žrtve trgovanja ljudima 20 % maloljetne trudnice	28	Djeca i mladi u domu 0 Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji 0 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju 0 Djeca i mladi kod drugih pružatelja 0	28

3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u dobi 20. – 64. godine

Prema podacima iz posljednjeg popisa stanovništva, u Međimurskoj županiji živi 61 015 građana u dobi od 20 do 64 godine, što čini oko 58% ukupnog stanovništva županije.

RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM - OPĆA PREVENCIJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Prema procjenama, 0,7% građana Međimurske županije u dobi od 20 do 64 godine ima potrebu za uslugama podrške i pomoći tijekom tranzicije u roditeljstvo, kao i za grupnu podršku roditeljima s malom djecom. To obuhvaća individualne, grupne i psihoedukativne programe te školu za roditelje. Predviđa se da je usluga potrebna za 427 osoba, a trenutni broj korisnika iznosi 159. Podaci ukazuju na činjenicu da je usluga potrebno omogućiti za dodatnih 268 korisnika.

SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da 1,85% građana u dobi od 20 do 64 godine ima potrebu za uslugom savjetovanja za odrasle osobe, što predstavlja očekivanih 1129 korisnika. Trenutno uslugu koristi 340 osoba, što znači da je podršku potrebno osigurati za dodatnih 789 osoba u potrebi.

Procjenjuje se da 2,34 % građana u dobi od 20 do 64 godine (ukupno 1428 osoba) ima potrebu za psihosocijalnim savjetovanjem (individualnim, grupnim ili obiteljskim) te obiteljskom medijacijom nevezanom uz razvod braka. Trenutno ovu uslugu koristi 57 osoba, što ukazuje na potrebu za povećanjem dostupnosti i podizanjem svijesti o važnosti ovakvih oblika podrške u zajednici.

Procjenjuje se da 1,53% građana u dobi od 20 do 64 godine treba psihosocijalnu podršku zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i dr.). Sukladno tome, očekivani broj korisnika je 934. Zabilježeni broj korisnika usluge je 164, što ukazuje na činjenicu da je psihosocijalnu podršku potrebno omogućiti za dodatnih 770 građana.

Procjenjuje se da 0,3% građana u dobi od 20 do 64 godine ima potrebu za uslugom psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja. Iako se procjenjuje da 183 osobe imaju potrebu za ovom uslugom, trenutno nema zabilježenih korisnika.

NASILJE U OBITELJI

U Međimurskoj županiji kroz 2024. godinu zabilježeno je 199 slučajeva obiteljskog nasilja.

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da je usluga smještaja potrebna za 20% trenutnog broja žrtvi nasilja, dakle za 40 građana. Uslugu koriste 2 osobe, što znači da je potrebno uvelike povećati smještajne kapacitete.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Predviđeno je da je usluga SOS telefona potrebna za 300% trenutnog broja žrtvi nasilja, dakle za 597 osoba. Trenutno ne postoje zabilježeni podaci o korisnicima usluge.

Usluga besplatne primarne ili sekundarne pravne pomoći predviđena je za 150% trenutnog broja žrtvi nasilja, no ne postoje podaci o broju građana koji su koristili uslugu.

Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju predviđena je za 50% trenutnog broja žrtvi nasilja, dakle za 100 korisnika. Uslugu je koristilo 12 osoba.

KRIZNI DOGAĐAJI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da je u Međimurskoj županiji potrebno osigurati 10 smještajnih jedinica u svrhu osiguravanja smještaja ili organiziranog stanovanja za majke s djecom. Trenutno nisu zabilježeni korisnici ove usluge.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Za krizne situacije poput prirodnih katastrofa ili drugih hitnih događaja koji zahtijevaju privremeno stambeno zbrinjavanje većeg broja obitelji trenutno je u Međimurskoj županiji osigurano 5 stambenih jedinica. Predviđeni broj jedinica ukazuje na to da je potrebno osigurati dodatnih 5 stambenih jedinica.

RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM

Stopa rizika od siromaštva u 2023. za Panonsku Hrvatsku iznosila je 29,4%, za Jadransku Hrvatsku 17,5%, za Grad Zagreb 10,5% i za Sjevernu Hrvatsku 17,7%. Pokazatelj Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za Panonsku Hrvatsku u 2023. iznosio je 31,3%, za Jadransku Hrvatsku 18,9%, za Grad Zagreb 11,9%, a za Sjevernu Hrvatsku 18,6%.

U Republici Hrvatskoj je prema podacima državnog statističkog zavoda u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u 2023. godini bilo 20,7 posto građana. Taj pokazatelj odnosi se na one osobe koje su u riziku od siromaštva ili su u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji ili žive u kućanstvima s niskim intenzitetom rada.

Posljedice globalnih izazova, uključujući pandemiju COVID-19 i energetske krize, značajno su pogoršale socioekonomske uvjete, pogotovo u ruralnim područjima i među osjetljivim demografskim skupinama kao što su starije osobe, nezaposleni i osobe s nižim obrazovnim postignućima.

Zakon o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, brojevi 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23) osigurava pravne okvire za pomoć najugroženijima. Zajamčena minimalna naknada (ZMN) kao temeljni oblik potpore omogućava pokrivanje osnovnih životnih potreba za pojedince i kućanstva bez dostatnih prihoda, prilagođavajući visinu naknade ovisno o statusu i potrebama korisnika.

Prema podacima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, u 2022. godini 3% ukupnog stanovništva Međimurske županije, ili ukupno 3,144 osobe, koristilo je pravo na zajamčenu minimalnu naknadu:

- **Područni ured Hrvatskog zavoda za socijalni rad Čakovec - Mursko Središće:**

- Čakovec: 2,424 korisnika, što predstavlja 3,9% od ukupnog broja stanovnika grada.
- Mursko Središće: 212 korisnika, što čini 1,3% od ukupnog broja stanovnika grada.
- **Područni ured Hrvatskog zavoda za socijalni rad Prelog:**
  - Prelog: 508 korisnika, što čini 1,9% od ukupnog broja stanovnika grada.

Osim ZMN-a, u županiji se pružaju i druge socijalne potpore, uključujući naknade za osobne potrebe, doplatke za pomoć i njegu te socijalne usluge poput pomoći u kući i psihosocijalne podrške.

BROJ KORISNIKA I PRAVA U SOCIJALNOJ SKRBI U MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJU

Pravo u socijalnoj skrbi		Čakovec CZSS	Prelog PO CZSS	Mursko Središće PO CZSS	Ukupno Županija
I ZAJAMČENA MINIMALNA NAKNADA:					
Ukupno naknada (samaca i kućanstava)		679	214	100	993
Ukupno obuhvaćenih osoba		2.424	508	212	3.144
II	NAKNADA ZA OSOBNE POTREBE	293	56	54	403
III JEDNOKRATNA NAKNADA					
Ukupno naknada u izvještajnoj godini		1.135	525	312	1.972
Različiti korisnici (samci i kućanstvo) kojima je jednom ili više puta odobrena naknada u izvještajnoj godini		724	430	67	1.221
IV	NAKNADA ZA REDOVITO STUDIRANJE	1	0	2	3
V	OSOBNA INVALIDNINA	849	382	170	1.401
VI	DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU	1.967	523	241	2.731
VII	STATUS RODITELJA NJEGOVALTELJA ILI NJEGOVALTELJA	112	49	17	178
VIII	NAKNADA DO ZAPOSLENJA na dan 16.2.2022.	7	3	5	15
IX SOCIJALNE USLUGE (ukupno korisnika)					
Pomoć u kući		20	16	10	46
Psihosocijalna podrška		55	0	0	55
Rana razvojna podrška		18	15	0	33
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja		20	0	0	20
Boravak		34	5	8	47
Organizirano stanovanje		30	9	5	44
Naknada za troškove stanovanja (EUR)		351.312,71	56.658,59	50.400,00	458.371,30

Izvor: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Integrirani pristup i koordinacija na nacionalnoj i lokalnoj razini ključni su za smanjenje regionalnih razlika, bolju alokaciju resursa i poboljšanje kvalitete života najugroženijih skupina stanovništva. Socijalne mjere trebaju biti usmjerene na povećanje pristupačnosti usluga i jačanje kapaciteta za razvoj održivih rješenja za dugoročno smanjenje siromaštva. Važnost ulaganja u obrazovanje, zapošljavanje i

socijalne programe neupitna je za smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti te za osiguranje osnovnih životnih uvjeta za sve stanovnike Međimurske županije.

GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i drugih sustava (zdravstvo, pravosuđe i zapošljavanje)

Usluga podrške u zapošljavanju predviđena je za 50% građana u teškoj materijalnoj deprivaciji. Predviđeni broj korisnika iznosi 590, a zabilježeni broj korisnika je 669. Ovi podaci jasno pokazuju da je Međimurska županija ne samo zadovoljila kapacitete za pružanje ove usluge, već ih je i premašila, osiguravajući podršku još većem broju građana od planiranog.

Procjenjuje se da je besplatna pravna pomoć potrebna za 30% građana koji se nalaze u uvjetima teške materijalne deprivacije. Trenutno ovu uslugu koristi 200 građana, dok je procijenjeni broj korisnika 354, što ostavlja razliku od 154 osobe kojima je pomoć potrebna, ali je još nisu primili.

Predviđa se da je usluga posudionice i servisiranja ortopedskih i medicinskih pomagala potrebna za 118 građana. Broj građana koji koristi uslugu je 42, što ukazuje na dodatnih 76 građana u potrebi.

SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

U Međimurskoj županiji 845 građana koristi zajamčenu minimalnu naknadu. Usluga socijalnog mentorstva za odrasle osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti predviđena je za 100% radno sposobnih nezaposlenih primatelja zajamčene minimalne naknade. Trenutno usluga socijalnog mentorstva nema niti jednog korisnika.

GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI

Pretpostavlja se da na području Međimurske županije 2154 građana u prehrambenoj deprivaciji.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za građane u prehrambenoj deprivaciji

Za socijalne samoposluge i distribuciju namirnica procijenjena potreba iznosi 1077 korisnika, dok uslugu koristi 556 građana, što ostavlja razliku od 521 korisnika. Preporučuje se širenje mreže socijalnih samoposluga u ruralnim područjima i uvođenje mobilnih dostava za starije i nemoćne osobe.

Procjenjuje se da je usluga pučkih kuhinja i dostave gotovih obroka potrebna za 1077 korisnika, dok je trenutno koriste samo 44 osobe. Preporučuje se povećanje kapaciteta postojećih kuhinja, otvaranje novih objekata te organizacija dostave obroka za korisnike u udaljenim područjima. Proširenjem ovih usluga omogućilo bi se učinkovitije zadovoljenje prehrambenih potreba korisnika i smanjenje njihove socijalne isključenosti.

GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA

Procjenjuje se da na području Međimurske županije živi 51 osoba koja je u riziku od beskućništva.

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja potrebno je osigurati za 60% građana u riziku od beskućništva, dakle za 31 osobu. Trenutno uslugu smještaja koristi 11 osoba, što ukazuje na potrebu za omogućavanjem smještaja ili organiziranog stanovanja za još 20 građana.

Uslugu boravka potrebno je osigurati za 20% građana u riziku od beskućništva, dakle za 10 osoba. Trenutno ne postoje građani koji koriste uslugu boravka.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Procjenjuje se da bi uslugu dnevnog centra za podršku i informiranje trebalo osigurati za 200% korisnika u riziku od beskućništva, odnosno za 102 korisnika. Uslugu trenutno koriste 4 osobe.

Za 30% korisnika koji su u riziku od beskućništva, odnosno za 15 građana Međimurske županije, potrebno je osigurati adekvatno stambeno zbrinjavanje. Trenutno niti jedan korisnik ne koristi ovu uslugu, što jasno ukazuje na potpuni manjak dostupnih kapaciteta. Preporučuje se uspostava programa stambenog zbrinjavanja, koji bi mogli obuhvaćati socijalne stanove, subvencionirano stanovanje ili modele poput "Housing First". Cilj je osigurati stabilno stambeno okruženje kao osnovu za daljnju podršku korisnicima.

RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA

GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije, na području županije žive 4374 osobe s rizicima mentalnog zdravlja. Za tu su skupinu građana predviđene usluge univerzalne, selektivne i indicirane prevencije.

Univerzalna prevencija provodi se kroz različite preventivne programe i akcije. Programima i akcijama obuhvaćeno je preko 9000 školske djece 4., 5., 6., 7. i 8. razreda osnovne škole i 1. i 2. razreda srednje škole. Obuhvaćeno je oko 450 djece predškolske dobi, preko 100 osoba iz populacije radno aktivnog stanovništva i oko 350 predstavnika starije životne dobi. Dio aktivnosti usmjeren je prema osobama s invaliditetom (oko 150 korisnika), a veliki dio aktivnosti bio je usmjeren ka cjelokupnom stanovništvu županije.

Važno je naglasiti da Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije provodi program primarne prevencije Trening životnih vještina. Ovaj je program evaluiran i dokazano učinkovit u prevenciji rizičnih ponašanja djece i mladih, posebno ovisničkih ponašanja. Program se već devetu godinu provodi u svim osnovnim školama u Međimurskoj županiji za učenike 4., 5., 6. i 7. razreda osnovne škole. U 2024. godini u programu je sudjelovalo oko 4800 učenika, a provodilo ga je 280 učitelja, oko 40 stručnih suradnika u školama uz podršku zaposlenika ZZJZ MŽ i drugih vanjskih stručnjaka.

Usluga selektivne prevencije pružena je 80 građana, a uslugu indicirane prevencije koristile su 173 osobe.

GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije, na području županije žive 473 osobe s značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja.

Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici predviđeni su za 60% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, dakle ukupno za 284 osobe. Broj korisnika koji trenutno koriste uslugu je 181.

Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena predviđene su za 20% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, što ukupno čini 95 osoba. Broj korisnika koji koriste uslugu je 74, što znači da je uslugu potrebno omogućiti za još 21 osobu.

Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja predviđene su za 20% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, no trenutno ne postoje zabilježeni korisnici usluge.

Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja predviđene su za 20% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, ali nije zabilježen niti jedan korisnik ove usluge.

Krizne intervencije i prva psihološka pomoć predviđene su za 15% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja, što predstavlja 71 osobu. Zabilježena su 43 korisnika usluge. Uslugu pruža i Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije no ne postoje podaci o točnom broju korisnika.

GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Procjenjuje se da u Međimurskoj županiji 610 građana ima rizik od patološkog kockanja. Za 20% građana koji imaju rizik patološkog kockanja predviđene su terapijske grupe i klubovi za ovisnike. Trenutno nije evidentiran niti jedan korisnik ove usluge.

Procjenjuje se da 99 građana Međimurske županije pati od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih psihoaktivnim tvarima. Za ovu su s skupinu građana predviđeni programi smanjenja štete za ovisnike (harm reduction) i terapijske grupe i klubovi za ovisnike o drogi, no ne postoje zabilježeni korisnici.

Procjenjuje se da 199 građana u Međimurskoj županiji pati od duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja uzrokovanih uzimanjem alkohola. Za ovu skupinu građana predviđene su terapijske grupe i klubovi za ovisnike o alkoholu. Predviđene usluge koristilo je 100 građana.

Ovi podaci naglašavaju potrebu za intenzivnijim radom na osvještavanju javnosti o ozbiljnosti problema ovisnosti, njihovom utjecaju na pojedince i zajednicu te o dostupnosti programa pomoći. Također, nužno je razviti strategije koje će aktivno poticati ljude na korištenje tih programa i olakšati pristup

podrški. Prevencija, edukacija i podrška ključni su koraci u suzbijanju ovisnosti i izgradnji zdravijeg društva.

ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Prema županijskom izvješću iz 2022. godine¹², pandemija COVID-19 značajno je utjecala na provedbu projekata i programa u Međimurskoj županiji, posebno onih vezanih uz prevenciju ovisnosti i podršku mentalnom zdravlju. Unatoč izazovima, multisektorska suradnja između zdravstvenih, socijalnih, obrazovnih i nevladinih organizacija bila je ključna u osiguravanju kontinuiteta pružanja podrške ranjivim skupinama.

Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije, kao središnja koordinacijska ustanova, organizirao je aktivnosti usmjerene na prevenciju zlouporabe droga i promicanje mentalnog zdravlja, uključujući rad Savjetovaništa za mlade i ambulanti za liječenje ovisnosti. Tijekom 2022. godine, kroz ove aktivnosti pružena je psihosocijalna podrška osobama s poremećajem mentalnog zdravlja i ovisnicima, a poseban naglasak stavljen je na rad s mladima, uključujući učenike osnovnih i srednjih škola.

U području suzbijanja zlouporabe droga, utrošeno je ukupno 80.818,76 eura iz županijskog proračuna. Evidentirano je 110 liječenih ovisnika, od kojih je 76 bilo ovisnika o opijatima, a 34 osobe koristilo je druge droge poput marihuane, kokaina i ekstazija.

Programi prevencije, poput "Treninga životnih vještina", obuhvatili su oko 4.500 učenika osnovnih škola, dok su u suradnji s nevladinim udrugama i školskim preventivnim programima održavane radionice, predavanja i savjetovanja.

Suradnja s lokalnim institucijama, poput Zavoda za socijalnu skrb, škola i civilnog sektora, bila je neprekidna i prilagođena epidemiološkim uvjetima. Provođenje aktivnosti usmjerenih na promicanje zdravih životnih stilova i podizanje svijesti o važnosti mentalnog zdravlja naglašavalo je potrebu za kontinuiranom edukacijom i podrškom, posebno za mlade i pripadnike ranjivih skupina poput romske populacije.

Unatoč izazovima pandemije, Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti uspjela je održati visok nivo koordinacije i prilagoditi aktivnosti potrebama zajednice, čime je osigurana podrška onima kojima je bila najpotrebnija. Multisektorski pristup i dalje ostaje ključan za učinkovito suzbijanje zlouporabe droga i jačanje mentalnog zdravlja u Međimurskoj županiji.

U Međimurskoj županiji živi 412 odraslih osoba pod skrbništvom, uključujući osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnike. Za ovu skupinu građana predviđene su usluge smještaja ili organiziranog stanovanja, boravka, socijalnog mentorstva i psihosocijalne podrške te vođenje slučaja iz zdravstvenog sustava.

Usluga smještaja predviđena je za 30% odraslih osoba pod skrbništvom, točnije za 124 osobe. U organiziranom stanovanju živi 5 osoba, u domu socijalne skrbi 331 osoba te kod fizičke ili udomiteljske

---

¹² Ured za droge - <https://www.programi.uredzadroge.hr/Public/Print/18580>

obitelji 20 osoba. Ukupan broj korisnika smještajnih usluga iznosi 356, što ukazuje na dobru opremljenost županije za pružanje smještaja osobama s mentalnim oštećenjima i ovisnicima.

Usluga boravka predviđena je za 20% odraslih osoba pod skrbništvom, dakle za ukupno 82 osobe. Trenutno nema evidentiranih korisnika usluge boravka.

Socijalno mentorstvo ili psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem te usluga vođenja slučaja iz zdravstvenog sustava predviđena je za 15% odraslih osoba pod skrbništvom, točnije za 62 osobe. Navedene usluge trenutno koristi 30 građana, što znači da je potrebno usluge omogućiti za još 32 osobe.

RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM

OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 GODINA (BEZ KORISNIKA SA MENTALNIM OŠTEĆENJIMA)

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

U Međimurskoj županiji živi 2514 osoba s invaliditetom evidentiranih u sustavu socijalne skrbi u dobi od 18 do 65 godina (bez korisnika s mentalnim oštećenjima).

Predviđa se da je usluga smještaja ili organiziranog stanovanja potrebna za 6% osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi, dakle za 151 stanovnika Međimurske županije. Trenutno uslugu organiziranog stanovanja koristi 67 korisnika, a 41 korisnik živi u domu socijalne skrbi. Uslugu je potrebno omogućiti za još 43 korisnika.

Boravak pruža priliku za socijalnu integraciju, organizirane dnevne aktivnosti i rehabilitaciju, što značajno doprinosi boljoj kvaliteti života korisnika. Predviđa se da bi 8% osoba s invaliditetom, odnosno 201 korisnik, trebalo koristiti ovu uslugu. Trenutno je koristi 28 korisnika.

Usluga pomoći u kući neophodna je za 8% osoba s invaliditetom, što predstavlja 201 potencijalnog korisnika. Trenutno ovu uslugu koristi 110 osoba. Pomoć u kući od ključne je važnosti za očuvanje neovisnosti osoba s invaliditetom unutar vlastitog doma te za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba.

Psihosocijalna podrška i druge terapijske usluge, poput radne terapije, terapijskog jahanja ili terapija potpomognutih životinjama, potrebne su za 40% osoba s invaliditetom, što iznosi 1006 očekivanih korisnika. Psihosocijalna podrška pruža se za 8 korisnika, a 70 korisnika koristi druge terapijske i rehabilitacijske usluge. Terapijske usluge potrebno je omogućiti za dodatnih 928 korisnika.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Međimurskoj županiji mnoge osobe s invaliditetom evidentirane u sustavu socijalne skrbi nemaju pristup ključnim inovativnim uslugama i uslugama financiranim putem projekata, koje bi im mogle poboljšati kvalitetu života i povećati socijalnu uključenost. Dostupni podaci ukazuju na značajan nesrazmjer između potreba korisnika i trenutno dostupnih usluga.

Procjenjuje se da bi 50% osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi trebalo koristiti uslugu specijaliziranog prijevoza i pratnje. Očekivani broj korisnika iznosi 1257, dok je trenutno koristi 63 osobe, što ostavlja 1194 korisnika bez potrebne podrške. Ova usluga ima ključnu ulogu u osiguravanju mobilnosti i socijalne integracije osoba s invaliditetom, posebno u ruralnim područjima te za pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama.

Također, za 50% osoba s invaliditetom potrebno je osigurati uslugu dojavnog sustava u krizama, koja bi omogućila brzo reagiranje u hitnim situacijama. Procjenjuje se da bi ovu uslugu koristilo 1257 osoba, no trenutno nema evidentiranih korisnika. Uvođenje dojavnog sustava bilo bi od presudne važnosti za povećanje sigurnosti i samostalnosti osoba s invaliditetom, osobito onih koji žive samostalno.

Procjenjuje se da 3% osoba s invaliditetom, odnosno 75 osoba, treba uslugu cjelodnevne skrbi i njege u kući. Trenutno uslugu koristi 20 osoba, što znači da ju je potrebno omogućiti za dodatnih 55 osoba.

Za 10% osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi, odnosno za 251 osobu, potrebna je usluga privremenog njegovatelja u obitelji. Trenutno nema korisnika ove usluge. Ova vrsta podrške bila bi iznimno važna za pružanje predaha obiteljima i njegovateljima te za osiguravanje privremene skrbi u situacijama kada obitelji nisu u mogućnosti pružiti potrebnu pomoć.

Usluga osobne asistencije

Usluga osobne asistencije od ključne je važnosti za povećanje neovisnosti osoba s invaliditetom. Asistenti korisnicima pomažu u svakodnevnim aktivnostima poput osobne higijene, kretanja, prehrane i komunikacije, a istovremeno im omogućuju veću participaciju u društvenim aktivnostima, obrazovanju i zapošljavanju.

Procjenjuje se da bi u Međimurskoj županiji 2,5% osoba s invaliditetom uključenih u sustav socijalne skrbi trebalo imati pristup ovoj usluzi. Očekivani broj korisnika iznosi 264, dok trenutno uslugu koristi 132 osobe – 87 korisnika koristi uslugu osobnog asistenta, a 45 korisnika uslugu videćeg pratitelja.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Procjenjuje se da bi 10% osoba s invaliditetom evidentiranih u sustavu socijalne skrbi, odnosno 251 osoba u Međimurskoj županiji, trebalo imati pristup usluzi pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju. Zabilježeni broj korisnika iznosi 415, što ukazuje na to da je Županija ne samo zadovoljila očekivane potrebe, već je osigurala ovu uslugu i značajno većem broju osoba. Ovi rezultati potvrđuju učinkovitost županijskih inicijativa usmjerenih na unapređenje zapošljivosti i socijalne uključenosti osoba s invaliditetom.

NEZAPOSLENE OSOBE S INTELKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

U Međimurskoj županiji živi 55 nezaposlenih osoba s intelektualnim teškoćama koje su u radno aktivnoj dobi. Smatra se da bi usluga radnog asistenta bila potrebna za 30% tih osoba, odnosno za 17 korisnika.

Ipak, trenutno nema korisnika ove usluge, što jasno ukazuje na ozbiljan nedostatak podrške ovoj skupini u procesu uključivanja u radnu sredinu.

Edukacije za pružatelje usluga

U Međimurskoj županiji potrebno je organizirati tečajeve znakovnog jezika, s ciljem uključivanja najmanje 10 novih stručnjaka godišnje.

BROJ GRAĐANA U DOBI 20. – 64. G. U RIZIKU U ŽUPANIJU	% GRAĐANA U DOBI 20. – 64. G. U POTREBI ZA SOCIJALNOM USLUGOM	Broj građana u dobi 20. – 64. g. u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj građana u dobi 20. – 64. G. u županiji koji koriste navedenu uslugu	Razlika između broja građana u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu
RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM				
OPĆA PREVENCIJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	0,7 % građana u dobi 20. – 64. g. za sljedeće dvije usluge: Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)	427	159	268
SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine 1,85 % građana 20. – 64. g.	1129	340	789
	Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 (individualno, grupno ili obiteljsko)	1428	57	1371

	2,34 % građana 20. – 64. g.			
	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) 1,53 % građana 20. – 64. g.	934	164	770
	Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja 0,3 % populacije u dobi 20. – 64. godine	183	0	183
NASILJE U OBITELJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
199	Smještaj 20 % trenutnog broja žrtvi nasilja	40	2	38
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	SOS telefon za žrtve nasilja 300 % trenutnog broja žrtvi nasilja	597	0	597
	Besplatna primarna/sekundarna pravna pomoć 150 % trenutnog broja žrtvi nasilja	299	0	299
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 50 % trenutnog broja žrtvi nasilja	100	12	88
KRIZNI DOGAĐAJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom 1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika	10	0	10
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			

	Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođenih krizama i katastrofama 1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika	10	5	5
	RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM			
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVSTVO, PRAVOSUĐE I ZAPOŠLJAVANJE)			
1179	Podrška u zapošljavanju 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	590	669	79
	Besplatna pravna pomoć 30 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	354	200	154
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala 10 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	118	42	76
SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
845	Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti 100 % radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a	845	0	854
GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
2154	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica	1077	556	521

	50 % građana u prehrambenoj deprivaciji			
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji	1077	44	1033
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
51	Smještaj ili organizirano stanovanje 60 % građana u riziku od beskućništva	31	Od toga 11 Prenočište Prihvatilište U domu socijalne skrbi Organizirano stanovanje Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	20
	Boravak 20 % građana u riziku od beskućništva	10	0	10
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Dnevni centar za podršku i informiranje 200 % građana u riziku od beskućništva	102	4	98
	Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva 30 % građana u riziku od beskućništva	15	0	15
	RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA			
GRAĐANI SA RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
4374	Univerzalna prevencija 100 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	4374	10050	5676
	Selektivna prevencija	1750	80	1670

	40 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja			
	Indicirana prevencija 10 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	437	173	264
GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
473	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici 60 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	284	181	103
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	95	74	21
	Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	95	0	95
	Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	95	0	95
	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć	71	43	28

	15 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja			
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
Broj građana koji imaju rizik patološkog kockanja 610	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju 20 % građana koji imaju rizik patološkog kockanja	122	0	122
Broj građana s duševnim poremećajima i ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima 99	Programi smanjenja štete za ovisnike (<i>harm reduction</i>) 100 % građana s duševnim poremećajima i ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	99	0	99
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi 70 % građana s duševnim poremećajima i ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	69	0	69
Broj građana s duševnim poremećajima i ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu 70 % građana s duševnim poremećajima i ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	139	100	39
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
412	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje	124	Organizirano stanovanje 5 Dom socijalne skrbi 331 Udruga/vjerska zajednica	232

	30 % odraslih osoba pod skrbništvom		Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 20	
	Boravak 20 % odraslih osoba pod skrbništvom	82	0	82
	Socijalno mentorstvo ili psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem po zakonu o socijalnoj skrbi ili Vođenje slučaja (<i>case management</i>) iz zdravstvenog sustava 15 % odraslih osoba pod skrbništvom	62	30	32
RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM				
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 godina (bez korisnika s mentalnim oštećenjem)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
Odrasli: 2514	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	151	Organizirano stanovanje 67 Dom socijalne skrbi 41 Udruga/vjerska zajednica Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	43
	Boravak 8 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	201	28	173
	Pomoć u kući 8 % osoba s invaliditetom u dobi 18 – 65 g. u sustavu socijalne skrbi	201	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući 110 Koliko korisnika ima organiziranje prehrane u sklopu usluge	91
	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom ili socijalno mentorstvo po Zakonu o	1006	Broj korisnika psihosocijalne podrške osoba s invaliditetom: 8	928

	<p>socijalnoj skrbi ili druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge)</p> <p>40 % osoba s invaliditetom u dobi 18-65 g. u sustavu socijalne skrbi</p>		<p>Broj korisnika usluge socijalnog mentorstva: Druge terapijske/rehabilitacijske usluge: 70</p>	
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI				
	<p>Specijalizirani prijevoz i pratnja</p> <p>50 % osoba s invaliditetom u dobi 18 – 65 g. u sustavu socijalne skrbi</p>	1257	63	1194
	<p>Dojavni sustavi u krizama</p> <p>50 % osoba s invaliditetom u dobi 18 – 65 g. u sustavu socijalne skrbi</p>	1257	0	1257
	<p>Cjelodnevna skrb i njega u kući</p> <p>3 % osoba s invaliditetom u dobi 18 – 65 g. u sustavu socijalne skrbi</p>	75	20	55
	<p>Privremeni njegovatelj u obitelji</p> <p>10 % osoba s invaliditetom u dobi 18 – 65 g. u sustavu socijalne skrbi</p>	251	0	521
USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE				
<p>Odrasli + djeca: 10567</p>	<p>USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE</p> <p>2,5 % svih osoba s invaliditetom prema podacima ŽZJZ-a</p>	264	<p>Broj korisnika koji ima uslugu: Osobnog asistenta 87 Komunikacijskog posrednika</p>	132

			Videćeg pratitelja 45	
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA			
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi	251	415	164
NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI 55	Radni asistent OSI 30 % osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi	17	0	17
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA	Tečajevi znakovnog jezika Godišnje uključivanje barem 10 novih stručnjaka	0		

3.1.3. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine

PRIPADNICI ROMSKE NACIONALNE MANJINE

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora obrazovanja

U Međimurskoj županiji Romi čine 6,61% ukupnog stanovništva. Ovaj podatak ukazuje na značajnu prisutnost romske zajednice u regiji, što ističe važnost integracijskih i inkluzivnih politika usmjerenih na poboljšanje njihovih životnih uvjeta i smanjenje socijalnih te ekonomskih barijera. S obzirom na to da u županiji živi oko 9527 pripadnika romske nacionalne manjine, njihova integracija je od iznimne važnosti.

Romi u Međimurskoj županiji uglavnom žive u naseljima poput Kuršanca, Paraga i Pribislavca. Ova naselja karakterizira visoka koncentracija romske populacije, što predstavlja kako izazov tako i priliku za ciljane socijalne programe. Prosječno trajanje osnovnog školovanja za Rome u Hrvatskoj je 8 godina, dok 12,3% Roma završava osnovnu školu u trajanju od devet i više godina.

Prema dostupnim podacima, 92,3% Roma u Hrvatskoj živi ispod praga relativnog siromaštva, a oko 70% romskih obitelji nalazi se u situaciji ekstremnog siromaštva. Međimurska županija, s 96,4% Roma ispod praga rizika od siromaštva, prati Središnju Hrvatsku (97,5%) i Slavoniju (97,3%) po postotku siromašnih romskih kućanstava.

Plan rada i razvoja Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije za 2025. godinu uključuje provedbu zaštite mentalnog zdravlja Roma kroz rad Mobilnog savjetovališta u dva najveća romska naselja. Cilj je provesti tretman te prevenciju i rano prepoznavanje mentalnih poremećaja, što bi također trebalo pomoći u prevenciji nasilja i ovisnosti.

Međimurje se ističe aktivnostima usmjerenim na integraciju i podršku romskoj zajednici. Primjeri dobrih praksi uključivanja Roma u zajednicu obuhvaćaju mlade volontere aktivne u edukacijskim i mentorskim programima za mlađe članove zajednice, kao i romske suradnike pomagače koji su prisutni u školama i sudjeluju na stručnim usavršavanjima. Njihov rad ključan je za stvaranje pozitivne promjene i motivaciju učenika, demonstrirajući kako angažman unutar zajednice može biti ključan za osobni razvoj i obrazovanje.

Mladi volonteri aktivno sudjeluju u organizaciji radionica, motivirajući mlađe članove za obrazovanje i aktivizam. Romski suradnici pomagači rade u Osnovnoj školi Podturen i Osnovnoj školi Macinec, gdje su prisutni već više od 15, odnosno 18 godina. Njihova uloga uključuje podršku učenicima kroz suradnju s nastavnicima, pomoć u učenju i prilagodbu školskog okruženja, što doprinosi boljem integriranju učenika u obrazovni proces.

U sklopu EU pilot-programa "Faza III: Testiranje Jamstva za svako dijete", otvoreni su centri igre i knjižnice igračaka, s ciljem smanjenja dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti. Partneri u projektu uključuju UNICEF, Pučko otvoreno učilište "Korak po korak", lokalne općine i druge organizacije. Proveden je i pilot-projekt prevencije ovisnosti usmjeren na djecu i mlade Rome, uključujući radionice i savjetovanja za smanjenje upotrebe supstanci.

Te inicijative predstavljaju ključne korake prema poboljšanju kvalitete života i integraciji Roma u šire društvene tokove u Međimurju, ističući važnost suradnje različitih sektora i zajednice. Za romsku zajednicu prepoznata je potreba za uvođenjem ključnih usluga koje bi pomogle u prevladavanju komunikacijskih barijera, kao što su romski pomagač za pripremu za školu, predškolu i nastavu te prevoditelj romskog jezika. Procjenjuje se da bi te usluge koristilo 10% pripadnika romske zajednice, što iznosi 953 osobe. Međutim, trenutno niti jedna osoba ne koristi ove usluge, što jasno ukazuje na potrebu za njihovim uvođenjem i osiguravanjem dostupnosti. Njihova implementacija bila bi ključna za bolje obrazovanje, socijalnu uključenost i ravnopravnije sudjelovanje romske zajednice u društvenom životu Međimurske županije.

IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Prema podacima Policijske uprave Međimurske, u Međimurskoj županiji boravi 197 izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom.

Usluga koordinatora integracije predviđena je za 50% ove populacije, odnosno za 99 osoba, ali trenutno ne postoje korisnici te usluge.

Također, usluge prevođenja i tečajevi jezika trebali bi biti dostupni svim izbjeglicama i osobama pod međunarodnom zaštitom, no trenutno nema zabilježenih korisnika.

Podrška interkulturalnih medijatora procijenjena je kao potrebna za 30% izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom, dakle za 59 osoba, ali ni ova usluga trenutno nije u uporabi. Osim toga, potrebno je osigurati edukaciju i superviziju interkulturalnih medijatora, iako nije poznat broj trenutno dostupnih stručnjaka.

Ovi podaci jasno ukazuju na nužnost razvoja i dostupnosti usluga koje bi olakšale integraciju i osigurale potrebnu podršku izbjeglicama i osobama pod međunarodnom zaštitom u Međimurskoj županiji.

Druge usluge

Uslugu besplatne pravne pomoći potrebno je omogućiti za 200 korisnika, no trenutno nema zabilježenih korisnika.

Također, Međimurska županija treba osigurati dvije udomiteljske obitelji s kapacitetom za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo.

BROJ IZBJEGLICA I PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANJI	% IZBJEGLICA I PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine koji koriste navedenu uslugu	Razlika između broja izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA OBRAZOVANJA				
BROJ PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANJI 9527	Usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera: romski pomagač u pripremi za školu, predškoli i nastavi Prevoditelj romskog jezika 10 % romske populacije	953	Broj korisnika romskog pomagača 0 Broj korisnika prevoditelja romskog jezika 0	953
IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM 197	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA			
	Koordinator integracije 50 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	99	0	99
	Usluge za prevladavanje jezičnih barijera 100 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	197	Prevođenje i tumačenje 0 Tečajevi hrvatskog jezika 0	197

	Podrška interkulturalnih medijatora 30 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	59	Broj korisnika 0 Broj interkulturalnih medijatora 0	59
	Edukacija i supervizija interkulturalnih medijatora 100 % interkulturalnih medijatora	0	0	0
DRUGE USLUGE	Besplatna pravna pomoć Županija razvija kapacitete na način da na 50 000 stanovnika ima kapacitet za: 100 korisnika besplatne pravne pomoći	200	0	200
	Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta Dvije udomiteljske obitelji s kapacitetom za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo	2	0	2

3.1.4. Dostupnost socijalnih usluga za osobe starije životne dobi

STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

U Međimurskoj županiji žive 6122 starije osobe sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima, za koje su prema Zakonu o socijalnoj skrbi predviđene određene socijalne usluge.

Usluga pomoći u kući s organiziranjem prehrane predviđena je za 1775 osoba, no trenutno je koristi samo 112 korisnika, što ukazuje na značajnu potrebu za povećanjem kapaciteta.

Usluga pomoći u kući bez organiziranja prehrane, također namijenjena za 1775 osoba, trenutno obuhvaća 220 korisnika.

Smještaj ili organizirano stanovanje za starije osobe sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima predviđen je za 2265 osoba. Trenutno ovu uslugu koristi 957 osoba smještenih u domovima i 10 osoba smještenih kod fizičkih ili udomiteljskih obitelji. Time ostaje 1298 osoba kojima je potrebno omogućiti ovu uslugu.

Ovi podaci ukazuju na veliku potrebu za proširenjem i unapređenjem dostupnih socijalnih usluga za starije osobe kako bi se zadovoljili njihovi osnovni životni i socijalni standardi.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Međimurskoj županiji usluga organiziranog prijevoza i pratnje namijenjena je za 1775 starijih osoba sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima, no trenutno nema evidentiranih korisnika.

Alarmni dojavni sustav, poput SOS narukvica, predviđen je za 41% ove populacije, no također nije u uporabi, što ukazuje na ozbiljan nedostatak u pružanju ove ključne usluge.

Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku, predviđeno za 8% starijih osoba sa smanjenim funkcionalnim sposobnostima, odnosno za 490 korisnika, ali također nema zabilježenih korisnika.

Ovi podaci jasno naglašavaju potrebu za hitnom implementacijom i dostupnošću ovih usluga kako bi se starijim osobama omogućila sigurnost, mobilnost i podrška potrebna za dostojanstven život.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi druge usluge iz sektora zdravstva

Usluga njege u kući predviđena je za 29% ukupnog broja starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti. Očekivani broj korisnika usluge iznosi 1775, no trenutno ne postoje korisnici usluge.

STARJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

U Međimurskoj županiji živi 2282 starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja.

Usluga boravka predviđena je za 30% starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja, dakle za 685 osoba. Usluga trenutno ima 12 korisnika, što znači da je potrebno raditi na poboljšanju kapaciteta.

Usluga savjetovanja, psihosocijalnog savjetovanja ili psihosocijalne podrške za odraslu osobu starije dobi predviđena je za 20% starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja, točnije za 456 osoba. Uslugu savjetovanja trenutno koriste 23 osobe, uslugu psihosocijalnog savjetovanja 2 osobe, a psihosocijalnu podršku za odraslu osobu starije dobi 102 osobe. Ovakvu vrstu usluga potrebno je omogućiti za još 329 osoba.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili kroz sektor civilnog društva

U Međimurskoj županiji usluga kluba ili centra za druženje starijih osoba, predviđena je za 50% osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja koje su motivirane za sudjelovanje, te je očekivani broj korisnika 1141. Trenutno uslugu koristi 8 osoba.

STARJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE

Druge usluge iz sektora zdravstva

U Međimurskoj županiji žive 172 starije osobe oboljele od demencije. Kontinuirana njega u kući predviđena je za 30% oboljelih, odnosno za 52 osobe. Trenutno niti jedna osoba ne koristi ovu uslugu

STARIJE OSOBE KOJE IMAJU NJGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA

Socijalne usluge predviđene zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da u Međimurskoj županiji živi 277 osoba koje imaju negovatelje kojima je potrebna podrška. Usluga savjetovanja obitelji, psihosocijalnog savjetovanja i psihosocijalne podrške predviđena sve starije osobe koje imaju negovatelja kojima je potrebna podrška, odnosno za 277 korisnika. Uslugu psihosocijalne podrške trenutno koristi 99 osoba, što znači da je podršku potrebno osigurati za još 178 korisnika.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Međimurskoj županiji usluga privremenog ili povremenog smještaja radi predaha od skrbi predviđena je za 30% starijih osoba koje imaju negovatelje, što iznosi 83 korisnika. Međutim, trenutno ovu uslugu ne koristi nijedna osoba.

Privremena njega u kući radi predaha od skrbi predviđena je za 70% negovatelja, odnosno za 194 osobe, no ni ova usluga trenutno nema korisnika.

TERMINALNO BOLESNE OSOBE

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi druge usluge

U Međimurskoj županiji zabilježen je broj od 1263 terminalno bolesne osobe. Za ovu skupinu građana predviđene su usluge palijativne skrbi u kući te stacionarne palijativne skrbi, no trenutno nema podataka o broju osoba koje koriste navedene usluge.

BROJ STARIJIH OSOBA U RIZIKU U ŽUPANIJU	% STARIJIH OSOBA U RIZIKU U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj starijih osoba u riziku u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj starijih osoba u riziku koji koriste navedenu uslugu	Razlika između broja starijih osoba u potrebi te broja starijih osoba koji sada koriste uslugu
STARIJE OSOBE SNIŽENIH	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			

FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI				
6122	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1775	112	1663
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1775	220	1555
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe 37 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	2265	Smještaj u domu 957 Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga 0 Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 10 Organizirano stanovanje 0	1298
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1775	0	1775
	Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) 41 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	2510	0	2510
	Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku 8 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	490	0	490
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
	Njega u kući 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	1775	0	1775
STARIJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			

2282	Boravak 30 % starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	685	12	673
	Savjetovanje ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 20 % starijih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	456	Savjetovanje 23 Psihosocijalno savjetovanje 2 Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 102	329
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI KROZ SEKTOR CIVILNOG DRUŠTVA			
	Klub/centar za druženje starijih osoba 50 % starijih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	1141	8	1133
STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE	DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
172	Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije 30 % starijih oboljelih od demencije	52	0	52
BROJ STARIJIH OSOBA KOJI IMAJU NJGOVATELJA KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
277	Savjetovanje obitelji ili psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji starije osobe 100 % starijih osoba koji imaju negovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška	277	Savjetovanje 0 Psihosocijalno savjetovanje 0 Psihosocijalna podrška 99	178
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi	83	0	83

	30 % starijih osoba koji imaju njegovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška			
	Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi 70 % starijih osoba koji imaju njegovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška	194	0	194
TERMINALNO BOLESNE OSOBE 1263	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
	Palijativna skrb u kući 80 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	1010	0	1010
	Stacionarna palijativna skrb 20 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi	253	0	253

3.1.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga

Djeca u riziku 0.-19. godine

Analiza socijalnih usluga za djecu u riziku u Međimurskoj županiji pokazuje da postoje značajni izazovi u osiguravanju potrebne podrške. Usluge poput smještaja, boravka, rane razvojne podrške i psihosocijalne pomoći često su ograničene ili potpuno nedostupne. Djeca s teškoćama u razvoju imaju otežan pristup ključnim uslugama poput prilagođenog prijevoza, privremenog njegovatelja i pomoći u obrazovanju. Slična situacija je i s djecom bez odgovarajuće skrbi i djecom u riziku od siromaštva, gdje nedostatak kapaciteta ograničava dostupnost smještaja i boravka. Pozitivni primjeri, poput individualne podrške za djecu s problemima u ponašanju, pokazuju potencijal za unapređenje sustava. Ključni koraci trebaju uključivati povećanje dostupnosti postojećih usluga, razvoj inovativnih programa i bolju koordinaciju. Ulaganja u socijalne usluge osigurala bi bolju podršku djeci u riziku i njihovim obiteljima. Sustavni pristup može pomoći u smanjenju socijalne isključenosti i unaprijediti kvalitetu života djece u Međimurskoj županiji.

Građani u riziku u dobi 20.-64. godine

Socijalne usluge u Međimurskoj županiji pokazuju potencijal, ali još uvijek postoji potreba za njihovim proširenjem i prilagodbom. Usluge podrške roditeljima s malom djecom i psihosocijalnog savjetovanja nisu u potpunosti dostupne svim potrebnim korisnicima, što upućuje na potrebu za većim kapacitetima i širenjem ponude. Za žrtve obiteljskog nasilja, osim povećanja smještajnih kapaciteta, potrebno je uvesti inovativne usluge poput SOS telefona i pravne pomoći.

U kriznim situacijama i slučajevima siromaštva, dodatne stambene jedinice i bolja dostupnost socijalnih kuhinja i samoposluga mogu značajno unaprijediti kvalitetu podrške. Usluge mentorstva, podrške u zapošljavanju i prehrambene pomoći također su područja koja zahtijevaju dodatnu pažnju.

Unatoč postojećim izazovima, sustav pokazuje potencijal za rast i razvoj. Povećanjem dostupnosti i informiranosti o uslugama te boljom koordinacijom, županija može dodatno unaprijediti kvalitetu života svojih građana. Sustavna ulaganja u socijalne programe ključna su za podršku najranjivijim skupinama i njihovu integraciju u zajednicu.

Izbjeglice i pripadnici romske nacionalne manjine

Dostupnost socijalnih usluga za pripadnike romske zajednice i izbjeglice u Međimurskoj županiji značajno zaostaje za potrebama ovih skupina. Romskoj zajednici, s više od 9500 pripadnika, nedostaju ključne usluge poput romskih pomagača i prevoditelja jezika, koje bi koristilo 953 osobe, ali trenutno nisu dostupne. Njihova implementacija ključna je za bolju inkluziju i ravnopravnost.

Za 197 izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom također nedostaju usluge poput koordinacije integracije, tečajeva jezika i interkulturalnih medijatora. Besplatna pravna pomoć i udomiteljske obitelji prilagođene kulturnim specifičnostima dodatne su potrebe koje nisu zadovoljene.

Ovi izazovi naglašavaju hitnost uvođenja inovativnih usluga i bolje organizacije postojeće podrške. Proširenje kapaciteta i osiguravanje potrebnih resursa doprinijelo bi većoj integraciji i kvalitetnijem životu ovih skupina u Međimurskoj županiji.

Osobe starije životne dobi

Dostupnost socijalnih usluga za starije osobe u Međimurskoj županiji znatno zaostaje za potrebama. Usluge poput pomoći u kući, smještaja i organiziranog stanovanja koriste tek mali broj korisnika, dok organizirani prijevoz, SOS narukvice i kontinuirana njega oboljelih od demencije uopće nisu dostupni.

Starije osobe s mentalnim teškoćama i njihovi negovatelji suočavaju se s ograničenim mogućnostima, posebno u pogledu boravka, psihosocijalne podrške i privremene njege. Klubovi za druženje starijih osoba, predviđeni za više od tisuću korisnika, gotovo su neiskorišteni, dok palijativna skrb za terminalno bolesne osobe nije adekvatno razvijena.

Ovi izazovi naglašavaju potrebu za proširenjem kapaciteta postojećih usluga i uvođenjem novih programa. Sustavno ulaganje i bolje planiranje ključni su za osiguravanje kvalitetne podrške starijim osobama i njihovim negovateljima, čime bi se unaprijedio njihov životni standard i omogućila dostojanstvena skrb.

Preporuke

Jačanje postojećih usluga: Poboljšanje već dobro razvijenih programa, poput onih za mentalno zdravlje djece, pomoći u kući i palijativne skrbi, s ciljem povećanja broja korisnika i dostupnosti.

Uvođenje novih usluga: Razvijanje dodatnih programa socijalnog mentorstva, privremenog smještaja, podrške negovateljima te inovativnih inicijativa namijenjenih izbjeglicama i pripadnicima romske zajednice.

Bolja međusektorska suradnja: Unapređenje koordinacije između socijalnog, zdravstvenog i obrazovnog sektora radi pružanja cjelovite i učinkovite podrške korisnicima.

Edukacija i informiranost: Veća ulaganja u stručno usavršavanje kadrova i informiranje korisnika o dostupnim uslugama radi povećanja njihove dostupnosti i učinkovitosti.

Razvoj kapaciteta i infrastrukture: Fokus na širenje kapaciteta za pomoć u kući, privremenu njegu te specijalizirane programe za starije osobe i osobe s invaliditetom kako bi se bolje zadovoljile njihove potrebe.

Međimurska županija pokazuje veliki potencijal za daljnji razvoj i unapređenje socijalnih usluga, oslanjajući se na postojeće primjere dobre prakse i kontinuirano prilagođavanje potrebama korisnika. Fokus na inovativne pristupe, poput integriranih programa podrške, može dodatno unaprijediti dostupnost i učinkovitost usluga. Bolja koordinacija između sektora socijalne skrbi, zdravstva, obrazovanja i lokalne zajednice ključna je za osiguranje održivih i kvalitetnih modela podrške.

Sustavni razvoj i jačanje kapaciteta omogućit će obuhvat šireg broja korisnika, posebno ranjivih skupina poput djece, starijih osoba, osoba s invaliditetom te pripadnika marginaliziranih zajednica. Istovremeno, ulaganje u edukaciju stručnjaka i informiranje građana o dostupnim uslugama može povećati njihovu učinkovitost i doprinos zajednici.

Uz strateška ulaganja i implementaciju inovativnih rješenja, Međimurska županija ima priliku postati primjer regije koja uspješno povezuje razvoj socijalnih usluga s unaprjeđenjem kvalitete života svojih građana, pružajući im sigurnost, podršku i priliku za ravnopravno sudjelovanje u društvu.

3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga

Hrvatski zavod za socijalni rad - Područni ured Prelog

Intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Područni ured Prelog, ukazuje na značajne izazove u pružanju socijalnih usluga u Međimurskoj županiji. Ključni problemi uključuju nedostatak smještajnih kapaciteta za starije i nemoćne osobe, psihički bolesne odrasle te djecu s teškoćama u razvoju i poremećajima u ponašanju. Nedostaju usluge poput poludnevnog boravka za starije osobe i osobe s intelektualnim poteškoćama, pučke kuhinje na više lokacija, te organiziranog prijevoza za korisnike s oštećenjem zdravlja.

Dodatni izazovi uključuju nesuradnju korisnika i lokalnih zajednica, nepovjerenje prema sustavu socijalne skrbi i otežanu suradnju s medicinskim ustanovama. Kod pripadnika romske nacionalne manjine problemi su povezani s kulturološkim razlikama, lošim životnim uvjetima i jezičnim barijerama, dok se kod starijih osoba ističu problemi izolacije, ovisnosti i narušenih obiteljskih odnosa.

Izostanak preventivnih programa dodatno otežava rješavanje problema poput ovisnosti, nezaposlenosti, maloljetničke delinkvencije i napuštanja školovanja. Nedostatak stručnog kadra, poput socijalnih pedagoga i vozača za rad na terenu, predstavlja ozbiljan ograničavajući faktor. Predstavnici naglašavaju potrebu za jačanjem organizacijskih i stručnih kapaciteta, povećanjem međuresorne suradnje te razvojem preventivnih programa.

Unatoč izazovima, stručna usavršavanja i stjecanje novih vještina prepoznati su kao korisni alati za unapređenje rada i ujednačavanje postupanja u složenim situacijama. Ove mjere, uz dodatna ulaganja i bolju koordinaciju, mogu značajno unaprijediti kvalitetu socijalne skrbi u regiji.

Hrvatski zavod za socijalni rad - Područni ured Čakovec

Intervju s predstavnicima Područnog ureda Čakovec Hrvatskog zavoda za socijalni rad ukazuje na niz značajnih izazova u pružanju socijalnih usluga. Ključni problemi uključuju nedostatak smještajnih kapaciteta za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djecu s problemima u ponašanju i teškoćama u razvoju, kao i za odrasle osobe s kombiniranim mentalnim i intelektualnim teškoćama te palijativne bolesnike bez obitelji. Osim toga, neadekvatne su usluge poput mobilnih timova za savjetovanje u domu korisnika i organiziranih smještajnih usluga za sve navedene skupine.

Nedostatak zakonske regulative dodatno otežava hitne intervencije, poput zbrinjavanja duševno bolesnih osoba ili izdvajanja nasilnika iz obitelji, gdje socijalni radnici nerijetko osjećaju pritisak okoline. Sigurnost stručnjaka i žrtava nasilja, kao i učinkovitije postupanje u kriznim situacijama, prepoznati su kao prioriteti za poboljšanje sustava.

Uočava se potreba za preventivnim programima koji bi uključivali roditelje i stručnjake iz drugih sektora radi prevencije ovisnosti, nasilja i delinkvencije, no ti programi trenutno nisu u provedbi. Također, istaknuta je važnost jačanja stručnih i organizacijskih kapaciteta te veće suradnje sa zdravstvenim i obrazovnim sektorom.

Unatoč izazovima, stručna usavršavanja prepoznata su kao korisna za stjecanje novih znanja i unaprjeđenje rada. Uz ulaganja u infrastrukturu i razvoj preventivnih programa, Međimurska županija ima priliku značajno unaprijediti kvalitetu socijalnih usluga i pružiti podršku najranjivijim korisnicima.

Obiteljski centar - Područna služba Međimurska

Obiteljski centar pruža usluge prema Zakonu o socijalnoj skrbi i Statutu, no suočava se s izazovima koji zahtijevaju dodatnu podršku i resurse. Dok su preventivni programi dostupni tijekom cijele godine, a u 2024. godini provedeno ih je čak 40, problemi poput osipanja grupa i nedovoljnog broja korisnika otežavaju rad. Nedostatak financiranja za ključne programe, poput angažmana romskih pomagačica (RAZE) u radu s predškolskom djecom, direktno utječe na provedbu programa u romskim naseljima.

Primijećen je nedostatak pružatelja usluga za djecu s teškoćama i poremećajima u ponašanju, što stvara potrebu za proširenjem kapaciteta i angažmanom dodatnih stručnjaka. Osim toga, jačanje međuresorne suradnje s institucijama poput Hrvatskog zavoda za socijalni rad, škola i udruga ključno je za unapređenje socijalne skrbi. Stručna usavršavanja prepoznata su kao važan alat za jačanje kompetencija zaposlenika i prilagodbu izazovima suvremenog društva.

Unatoč postojećim izazovima, Obiteljski centar nastoji osigurati što bolju podršku korisnicima kroz preventivne programe i individualizirani pristup. Sustavna ulaganja u stručne i organizacijske kapacitete omogućila bi učestaliju provedbu programa, čime bi se unaprijedila kvaliteta socijalnih usluga i zadovoljile rastuće potrebe zajednice.

3.2.1. Procjena kapaciteta korisnika socijalnih usluga

Dom Novinščak

U procesu intervjuiranja sudjelovalo je 5 korisnika. Korisnici su umirovljenici

Najčešći problem koji korisnici naglašavaju je nedostatak financijskih sredstava. Korisnici navode da im mirovine nisu dovoljne za pokrivanje osnovnih troškova života u domu, osobito u privatnim

domovima, gdje je cijena smještaja često viša nego u javnim ustanovama. Istaknuta je i zabrinutost zbog zakonskih razlika u financiranju između javnih i privatnih domova, što korisnici doživljavaju kao nepravdu. Nedostatak financijskih sredstava reflektira se i na ograničene mogućnosti za terapije, kulturne aktivnosti i društvena događanja, poput odlazaka u kazalište, na izložbe ili filmske projekcije. Korisnici su također istaknuli potrebu za besplatnim pristupom bazenima i besplatnim prijevozom, jer im trenutne opcije, poput taksija, predstavljaju financijsko opterećenje.

Pitanje prijevoza značajan je problem za mnoge korisnike. Loša infrastruktura i neprilagođenost gradskih prostora dodatno otežavaju kretanje osobama sa smanjenom pokretljivošću, što smanjuje njihovu uključenost u društveni život izvan doma. Korisnici naglašavaju potrebu za organiziranim grupnim prijevozom koji bi omogućio sudjelovanje u vanjskim aktivnostima i odlazak na medicinske preglede.

Socijalna podrška i integracija u lokalnu zajednicu također su područja koja zahtijevaju poboljšanja. Korisnici osjećaju da ih lokalna zajednica i vlast ne prepoznaju kao skupinu te da nedostaje empatije i razumijevanja njihovih specifičnih potreba. Sugeriraju da bi općinske i županijske vlasti trebale pokazati veću angažiranost kroz češće posjete socijalnih radnika, organizaciju edukativnih predavanja i pružanje konkretne pomoći. Također, korisnici izražavaju želju za povećanom međusobnom suradnjom između domova, primjerice kroz organizaciju zajedničkih druženja, igara i drugih društvenih događanja, što bi im omogućilo osjećaj pripadnosti i širu socijalnu mrežu.

Unatoč problemima, korisnici su pohvalili trud i predanost osoblja domova. Osoblje, iako često preopterećeno, na tjednoj bazi osigurava zdravstvene usluge poput mjerenja tlaka i šećera u krvi. Korisnici naglašavaju da osoblje skrbi o zdravlju korisnika na redovnoj bazi. Međutim, korisnici su izrazili želju za dodatnim sadržajima, poput edukacija o zdravlju (posebice o palijativnoj skrbi) koje bi održavali liječnici ili psiholozi, kako bi se dodatno unaprijedila kvaliteta skrbi.

Potreba za većom raznolikošću aktivnosti također je istaknuta. Korisnici žele više prilika za izlazak iz doma, sudjelovanje u kulturnim događanjima i društvenim aktivnostima koje bi obogatile njihovu svakodnevnicu. Grupni odlasci na bazene, primjerice, prepoznati su kao korisni za njihovo zdravlje, posebice za osobe s poteškoćama u kretanju.

Sveukupno, intervjui ističu potrebu za sustavnijim i sveobuhvatnijim pristupom u rješavanju problema s kojima se suočavaju korisnici domova za starije osobe. Ključni naglasak stavljen je na ravnopravnost među korisnicima javnih i privatnih domova, veću financijsku podršku, bolju pristupačnost infrastrukture i prijevoza, te intenzivniju uključenost lokalne zajednice.

Dom Ščavničar

Tri korisnice, sve starije osobe, sudjelovale su u razgovoru. Kao jedini problem ističu zdravstveno stanje, odnosno bolesti, dok navode da je sve ostalo odlično. Dom pruža usluge njegovateljica, medicinskog osoblja i fizioterapeuta, a rekreaciju smatraju najvažnijom aktivnošću. Osobe kojima je potrebna detaljnija medicinska skrb tu uslugu također dobivaju.

Korisnice smatraju da lokalna zajednica razumije njihove potrebe. Ističu da svaki tjedan dolazi socijalna radnica iz područnog ureda za socijalnu skrb, koja im pruža podršku, odgovara na pitanja i upućuje ih u njihova prava. Zadovoljne su informacijama i podrškom koju dobivaju od osoblja doma i socijalne radnice.

Navode kako im u posjet organizirano dolaze djeca iz vrtića, što im je posebno drago, te da je u domu dostupno mnogo aktivnosti. Sudjeluju u organiziranom vježbanju, šetnjama i raznim radionicama. Smatraju da bi se za domove trebalo izdvojiti više sredstava iz proračuna, posebno za njihove aktivnosti.

Posebno naglašavaju odličan odnos s osobljem doma i ističu kako nisu zainteresirane za druženja s korisnicima drugih domova. Zadovoljne su organiziranim posjetima nekim ustanovama. Općenito su izrazito zadovoljne smještajem i brigom koju dobivaju u domu.

Dom Veselko

Korisnici su osobe sa mentalnim oštećenjem. Korisnici navode da su zadovoljni sa uslugom smještaja, njegovom i druženjem sa ostalim korisnicima. Korisnici naglašavaju potrebu za povećanjem džeparca.

Dom za odrasle osobe Kotoriba

Korisnici izražavaju zadovoljstvo uslugama i uvjetima smještaja, ali ističu i područja za poboljšanje. Smještaj u domu smatra se ključnim za korisnike koji nisu u mogućnosti samostalno brinuti o osnovnim potrebama, a zdravstvena skrb i radna terapija prepoznate su kao visoko kvalitetne i od velike važnosti. Korisnici pohvaljuju rad osoblja, uključujući socijalne radnice i njegovateljice, zbog njihove brižnosti i posvećenosti.

Međutim, prepoznati su i određeni izazovi. Korisnici predlažu veću posvećenost vlasti potrebama korisnika domova, organizaciju češćih šetnji, izleta i aktivnosti poput natjecanja, te povećanje broja njegovateljica kako bi se unaprijedila skrb. Ističe se i potreba za boljom informiranosti javnosti o korisnicima domova i njihovim potrebama kako bi se povećala društvena senzibilizacija.

Unatoč dugim listama čekanja, što predstavlja značajan problem, korisnici uživaju u socijalnim i kreativnim aktivnostima, uključujući karaoke večeri, društvene igre i izlete. Financijska sredstva i sloboda izlazaka ocjenjuju se dovoljnim, a opća atmosfera u domu pridonosi osjećaju zadovoljstva i socijalne uključenosti. Daljnjim poboljšanjima i usmjerenim ulaganjima može se dodatno unaprijediti kvaliteta života korisnika doma.

Dom za starije i nemoćne Čakovec

Dom za starije i nemoćne Čakovec njegovi korisnici opisuju kao sigurno mjesto koje pruža adekvatnu skrb i brojne prilike za sudjelovanje u raznim aktivnostima, unatoč određenim izazovima vezanim uz osoblje, financiranje i infrastrukturu.

Prema riječima korisnika, osoblje doma predstavlja temelj njegove kvalitete. Njegovateljice, medicinske sestre i socijalni radnici svojim trudom, predanošću i ljubaznošću osiguravaju da se korisnici osjećaju zbrinuto i poštovano. Pohvaljuje se njihova stručnost, brzina reakcije i posvećenost potrebama korisnika, osobito onih kojima je potrebna cjelodnevna pomoć. Ipak, korisnici naglašavaju da broj osoblja nije dovoljan, što otežava pružanje optimalne skrbi, posebice za one s najzahtjevnijim zdravstvenim stanjima.

Aktivnosti koje dom nudi također su istaknute kao važan aspekt života u zajednici. Programi poput binga, pjevanja, radionica i vježbi prilagođeni su različitim interesima i mogućnostima korisnika. U domu su dostupni i fizikalna terapija te terapijski uređaji, što dodatno unapređuje kvalitetu života. Korisnici ističu kako im je omogućeno sudjelovanje u društvenom životu doma, što doprinosi osjećaju pripadnosti i zadovoljstva.

Unatoč općem zadovoljstvu, korisnici ukazuju na potrebu za značajnim ulaganjima u infrastrukturu doma. Zgrada, koja je stara više od 40 godina, zahtijeva renovaciju kako bi osigurala bolje uvjete za stanovanje i rad osoblja. Osim toga, korisnici smatraju da financijski nedostaci predstavljaju ključnu prepreku za daljnji razvoj doma, uključujući zapošljavanje dodatnog osoblja, proširenje usluga i modernizaciju opreme. Jedan od prijedloga je i uvođenje Wi-Fi mreže kako bi se poboljšala komunikacija korisnika s obitelji i zajednicom.

Korisnici ističu da lokalna zajednica prepoznaje njihove potrebe, no apeliraju na veću uključenost, kako financijsku tako i u obliku konkretne podrške. Također, smatraju da bi povezivanje sa zdravstvenim sustavom moglo biti bolje, iako pohvaljuju redovite dolaske liječnice i dostupnost zdravstvene skrbi u domu.

Sve u svemu, korisnici Doma za starije i nemoćne Čakovec izražavaju zadovoljstvo pruženom skrbi, naporima osoblja i mogućnostima za sudjelovanje u raznim aktivnostima. Međutim, prepoznaju i prostor za poboljšanje, posebno u kontekstu zapošljavanja, infrastrukture i financijske potpore.

Dom Zlatne godine

Svi korisnici osobe su starije životne dobi. Većina ispitanika tvrdi da nema ozbiljnih problema, iako je nekoliko njih istaknulo financijske izazove (posebno vezane za smještaj u domovima za starije osobe) i fizičko stanje. Medicinske sestre i njegovateljice su najčešće spominjane kao ključne socijalne usluge. Jedan od korisnika naglašava i važnost usluge prijevoza. Većina ispitanika smatra da lokalna zajednica prepoznaje njihove potrebe, uz pozitivno iskustvo s osobljem i uslugama. Većina ispitanika smatra da nije potrebno uključivati dodatne sustave ili inovativne usluge, osim veće financijske pomoći ili povećanja penzija. Druženja, radionice (štrikanje, šivanje) i povezivanje s drugim domovima se navode kao dodatne aktivnosti koje su korisne, ali većina ispitanika ne vidi potrebu za uslugama izvan zakonskih okvira. Iako su mnogi zadovoljni dostupnim uslugama, financiranje domova za starije osobe te penzije su istaknuti kao ključni izazovi. Dio ispitanika ne sudjeluje u preventivnim programima, često zbog zdravstvenih ograničenja ili percepcije da su već zadovoljni postojećim stanjem. Ispitanici općenito smatraju da su odnosi i suradnja s dionicima u zajednici dobri, uz pohvale osoblju.

Popis pružatelja socijalnih usluga na području Međimurske županije

NAZIV USTANOVE	SOCIJALNE USLUGE	BROJ KORISNIKA
Dom za starije i nemoćne osobe Novinščak	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu: 130 korisnika usluge
Dom za starije i nemoćne osobe Hodošan	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje – osobe s invaliditetom	Dom socijalne skrbi: 41
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu: 11
Dom za starije i nemoćne osobe Sveta Magdalena	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu: 15
Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Sigurna kuća“	Smještaj – žrtve nasilja u obitelji	2
Obiteljski dom Mesarić	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu: 14
Obiteljski dom Sveta Magdalena	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj kod fizičke osobe ili

		udomiteljske obitelji: 10
Obiteljski dom za djecu Bogar	Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima) – Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše	Djeca u domu: 10
Udruga slijepih Međimurske županije	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja - DSTR	4
	Usluga osobne asistencije – osobe s invaliditetom	Vidjevši pratitelj: 45
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik – DSTR	12
Dom za starije i nemoćne osobe Mesmar	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 37 (9 s demencijom)
Obiteljski dom Marina Škvorc	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje - Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 20 korisnika
Dom za starije i nemoćne osobe Slakovec	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 69 (35 s demencijom)
Društvo multiple skleroze Međimurske županije	Usluga osobne asistencije – osobe s invaliditetom	Osobni asistent 24
	<i>Organizirane kreativne i socijalizacijske aktivnosti, radionice i predavanja strukturiranog provođenja slobodnog vremena – osobe s invaliditetom</i>	39
Centar za pomoć u kući Međimurske županije	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	63
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	53
Dom za odrasle osobe Kotoriba	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje - Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Dom socijalne skrbi 131
Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec	Psihosocijalna podrška obiteljima i odraslim osobama zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest,	43

siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) - Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem - Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	30
Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi – starije osobe	22
Psihosocijalna podrška obitelji starije osobe - Njegovatelji i obitelji starijih osoba	99
Savjetovanje za sve kategorije djece i mladih - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	35
Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine ili obitelji - Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom	43
Savjetovanje za starije osobe – starije osobe	22
Smještaj ili organizirano stanovanje – beskućnici	11
Pomoć u kući – osobe s invaliditetom 18 – 64 godine	99
Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	49
Psihoedukativni i preventivni programi za mlade - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	35
Individualni socijalno- pedagoški ili savjetodavni rad - Djeca i mladi s problemima u ponašanju	35
Grupna i vršnjačka podrška - Djeca i mladi s problemima u ponašanju	35
Mentorstvo za mlade s PUP-om - Djeca i mladi s problemima u ponašanju	35
Dnevni centar za podršku i informiranje – Građani u riziku od beskućništva	4
Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu - Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	64

	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva - Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	64
	Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama - Obitelji pogođene kriznom situacijom	0 (postoji kapacitet za 5 osoba)
	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica - Građani u prehrambenoj deprivaciji	556 (393 osobe - hrvatsko državljanstvo, 163 osobe - ukrajinsko državljanstvo)
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) - Građani u prehrambenoj deprivaciji	44
	Programi podrške i preventivni programi mladima radi suzbijanja ovisnosti - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	35
	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici - Građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	31
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena - Građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	31
	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć - Građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	43 (raseljene osobe)
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala - Osobe u riziku od siromaštva sa kroničnim bolestima	42 (palijativni i kronični bolesnici)
	Podrška u zapošljavanju - Građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji	19
Dom Majke Tereze Gudlin	Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi – starije osobe	60
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 60 (47 s demencijom)
Dom za odrasle osobe Orehovica	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje - Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Organizirano stanovanje 5 korisnika

		Dom socijalne skrbi - smještaj 160 korisnika
Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe „ Ksenija”	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 9 (0 s demencijom)
Centar za odgoj i obrazovanje Čakovec	Boravak – DSTR (navedeno u obrascu: mladi -iznad 21 godine života, bivši učenici COOČ)	25
	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	0 – nema prostora za rad dok se ne izgradi nova školska zgrada, prema planu 2025
	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	0 - nema prostora za rad dok se ne izgradi nova školska zgrada, prema planu 2025
Dom za odrasle osobe Veselko	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje - Odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Dom socijalne skrbi - 40
Dom za starije i nemoćne osobe Čakovec	Boravak – starije osobe	12
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe – starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu - 272
Dom za starije i nemoćne osobe Japa	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe – starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 130 (45 s demencijom)
Dom za starije i nemoćne osobe Stubičar	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe – starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 63 (10 s demencijom)
Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom Međimurske županije	Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom - Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	8
	Boravak - Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	16
	Pomoć u kući - Osobe s invaliditetom u dobi 18-64 godine	11
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	161
	Usluga osobne asistencije – Osobe s invaliditetom	Osobni asistent 63

	Specijalizirani prijevoz i pratnja – Osobe s invaliditetom	63
	Klub/centar za druženje starijih osobe – Starije osobe	8
	Logopedijska terapija - DSTR	43
	Druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jačanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge) – osobe s invaliditetom	70
	Besplatna pravna pomoć - Građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji	200
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik - DSTR	13
Ruka pomoći – Miri	Starije osobe – Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	6
Udruga osoba s intelektualnim teškoćama Međimurske županije	Boravak – Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	12
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje - Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	27
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena – građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja (<i>?? Zbog toga što su korisnici karakterizirani kao osobe s invaliditetom</i>)	43
Dom za starije i nemoćne Madona	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 20
	Cjelodnevna skrb i njega u kući - Osobe s invaliditetom	20
Obiteljski dom Mara	Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi – starije osobe	20
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 20 (13 s demencijom)

Obiteljski dom za starije i nemoćne Zamuda Marija	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 20
Obiteljski Centar – PU Međimurska	Savjetovanje za sve kategorije djece i mladih - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	7
	Savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine ili obitelji - Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom	4
	Savjetovanje za starije osobe – starije osobe	1
	Psihosocijalno savjetovanje za sve kategorije djece i mladih - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	106
	Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64 godine ili obitelji (individualno, grupno ili obiteljsko) - Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	74
	Psihosocijalno savjetovanje – Starije osobe	2
	Obiteljska medijacija - Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva (ne uključuje se broj korisnika obiteljske medijacije u brakorazvodnom postupku)	10
	Psihoedukativni i preventivni programi za mlade - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	225
	Individualni socijalno- pedagoški ili savjetodavni rad - Djeca i mladi s problemima u ponašanju	233
	Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) - Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	11
	Grupe podrške roditeljima s malom djecom (npr. Škola za roditelje i drugo) - Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	93
<i>Savjetovanje u vezi s brakom, roditeljstvom, obiteljskim i partnerskim odnosima -</i>	Individualno savjetovanje: 231 Bračno savjetovanje: 35 Roditeljsko savjetovanje: 55 Obiteljsko savjetovanje: 63	

Dom za starije i nemoćne osobe Ščavničar	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje – Osobe s invaliditetom (bez osoba s mentalnim oštećenjem)	40
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 50 (2 s demencijom)
Dom za starije i nemoćne osobe Sivica	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	Smještaj u domu 58 (30 s demencijom)
Centar za ranu intervenciju u djetinstvu MURID	Rana razvojna podrška DSTUR - Rana razvojna podrška 0 – 3 g.	17
	Rana razvojna podrška DSTUR - Rana razvojna podrška 4 - 7 g.	66
	Boravak – DSTUR	8
Dom za starije i teško bolesne osobe Zlatne godine	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe - Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti	39
Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	Programi podrške i preventivni programi mladima radi suzbijanja ovisnosti - Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo	500
	Preventivni programi u području javnog zdravstva ili socijalne skrbi - Građani sa rizicima mentalnog zdravlja - Univerzalna prevencija	9000
	Preventivni programi u području javnog zdravstva ili socijalne skrbi - Građani sa rizicima mentalnog zdravlja - Selektivna prevencija	80
	Preventivni programi u području javnog zdravstva ili socijalne skrbi - Građani sa rizicima mentalnog zdravlja - Indicirana prevencija	173
	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici - Građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	150
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu - Građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogama i kocki	100

	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć - Građani sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	Nije moguće dati točan broj jer se takve situacije preusmjeravaju
Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područna služba Čakovec	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja - Djeca s teškoćama u razvoju	100
	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva - Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	38
	Podrška u zapošljavanju - Građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji	650
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju - Žrtve nasilja u obitelji	12
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju - Osobe s invaliditetom	415
	<i>Mjera „Završetak OŠ“ – nezaposlene osobe koje nisu završile osnovnoškolsko obrazovanje</i>	73
	<i>Aktivacijski program – obrazovna mjera za nezaposlene osobe</i>	36
Centar za pružanje usluga u zajednici Međimurje	Psihosocijalna podrška obiteljima i odraslim osobama zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) - Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva	58
	Boravak - Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše	29
	Boravak - Djeca i mladi s problemima u ponašanju	16
	Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima) - Djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše	Djeca u organiziranom stanovanju: 4

4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI

Izrada socijalnog plana Međimurske županije za razdoblje 2025. - 2027. usmjerena je na unapređenje socijalnih usluga kako bi se zadovoljile specifične potrebe zajednice i osigurala visoka kvaliteta života za sve građane. U svjetlu analize trenutne situacije i dostupnosti usluga, plan naglašava važnost razvoja novih, inovativnih pristupa te poboljšanja infrastrukture i kapaciteta uslužnih organizacija.

Plan je usklađen s nacionalnim strategijama i EU direktivama, koristeći sredstva iz Europskog socijalnog fonda plus kako bi se potaknula održivost i širi socijalni učinak. Kroz definirane ciljeve i mjere, plan stavlja naglasak na inkluziju, pravednost i efikasnost, težište stavljaajući na mobilnost usluga, jačanje institucionalne podrške, te inovacije u pristupu skrbi za ranjive skupine.

Posebni cilj 1: Povećanje dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 1: Postotak povećanja korisnika koji pristupaju socijalnim uslugama				
Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga: 20				
Mjera 1.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Proširenje kapaciteta postojećih socijalnih usluga	Broj novih korisnika u sustavu socijalne skrbi	Aktivnost 1.1.1. Proširenje novih kapaciteta za smještaj starijih osoba i osoba s invaliditetom	Međimurska županija, JSL-ovi, ustanove , udruge	EU fondovi, proračuni JLS-ova, proračun Međimurske županije, državni proračun, javno privatna partnerstva, donacije
		Aktivnost 1.1.2. Razvoj programa za podršku osobama s mentalnim teškoćama		

Posebni cilj 2: Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 2: Povećana stručnost pružatelja socijalnih usluga				
Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga: 10				
Mjera 2.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Edukacija i profesionalno usavršavanje osoblja	Broj osoblja koji je prošao kroz programe edukacije	Aktivnost 2.1.1. Organiziranje redovitih seminara i radionica	Hrvatski zavod za socijalni rad Područni uredi, ustanove, Gradska društva Crvenog križa, udruge	EU fondovi, proračuni JLS-ova, proračun Međimurske županije, državni proračun, javno privatna partnerstva, donacije

Posebni cilj 3: Unapređenje integracije marginaliziranih skupina				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 3: Smanjenje socijalne isključenosti marginaliziranih grupa				
Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga: 50				
Mjera 3.1.	Indikator realizacije mjere	Aktivnosti	Nositelji/sunositelji aktivnosti	Izvori financiranja
Razvijanje integrativnih programa i usluga	Broj osoba iz marginaliziranih grupa uključenih u programe	Aktivnost 3.1.1: Razvoj pristupačnih socijalnih usluga u ruralnim područjima	Hrvatski zavod za socijalni rad Područni uredi, ustanove, Međimurska županije, JSL-ovi, ustanove, udruge	EU fondovi, proračuni JLS-ova, proračun Međimurske županije, državni proračun, javno privatna partnerstva, donacije

5. Praćenje i evaluacija socijalnog plana Međimurske županije: razdoblje 2025.–2027.

Praćenje i vrednovanje socijalnog plana Međimurske županije temelj su za učinkovitu provedbu postavljenih ciljeva i mjera. Oni omogućuju transparentno upravljanje resursima, prilagodbu politika potrebama zajednice te kontinuirano unapređenje kvalitete socijalnih usluga. Ključni prioriteti za razdoblje 2025.–2027. uključuju povećanje kapaciteta socijalnih usluga, razvoj inovativnih oblika skrbi te smanjenje razlika u dostupnosti usluga, posebice u ruralnim područjima.

Metodologija praćenja i vrednovanja

Kvalitetan sustav praćenja i vrednovanja temelji se na jasno definiranim kriterijima i indikatorima uspješnosti koji osiguravaju transparentnost i točnost evaluacije.

- **Učestalost procjena:**

Sustav praćenja organiziran je kroz dva glavna ciklusa:

- *Godišnje procjene:* Ove procjene pružaju uvid u kratkoročne rezultate i omogućuju brzo identificiranje izazova te prilagodbu mjera.
- *Trogodišnje analize:* Ove analize omogućuju dublju procjenu dugoročnih učinaka i osiguravaju strateške smjernice za razvoj budućih socijalnih politika.

- **Mjerljivi indikatori:**

Ključni indikatori za vrednovanje obuhvaćaju:

- broj korisnika različitih oblika socijalnih usluga,
- geografsku dostupnost i pokrivenost usluga,
- učinkovitost korištenja financijskih sredstava,
- zadovoljstvo korisnika i pružatelja usluga.

- **Alati za vrednovanje:**

Korištenjem kombiniranih pristupa dobivaju se sveobuhvatni podaci o rezultatima provedenih mjera:

- *Kvantitativne metode* (npr. ankete, statističke analize) pružaju mjerljive podatke o korištenju i učinku usluga.
- *Kvalitativni pristupi* (intervjui, fokus grupe) omogućuju dublji uvid u specifične izazove i iskustva korisnika te pružatelja usluga.

Angažman vanjskih stručnjaka

Za provedbu ključnih mjera, poput povećanja smještajnih kapaciteta, razvoja mobilnih usluga ili uvođenja novih modela skrbi, preporuča se uključivanje vanjskih stručnjaka. Njihov angažman donosi:

- neovisnost i objektivnost evaluacije,
- unaprjeđenje metodologije praćenja i vrednovanja,
- izradu stručnih preporuka za buduće unaprjeđenje sustava.

Osim procjene, vanjski stručnjaci svojim iskustvom i znanjem doprinose jačanju kapaciteta lokalnih dionika, pružatelja usluga i korisnika kroz edukacije te prijenos inovativnih praksi.

Izještavanje i transparentnost

Redovito izještavanje osigurava pravovremene povratne informacije, što omogućuje kontinuirano prilagođavanje politika i mjera stvarnim potrebama zajednice:

- *Godišnja izvješća:* Ova izvješća sadrže analize provedbe pojedinih mjera, prepoznate izazove i prijedloge za njihovo rješavanje.
- *Trogodišnje analize:* Sveobuhvatni pregledi dugoročnih rezultata pomažu u oblikovanju strategija za budući razvoj i održivost socijalnih usluga.

Transparentnost u izještavanju dodatno jača povjerenje građana u sustav i potiče njihovo aktivno sudjelovanje u procesu donošenja odluka.

Sustavno praćenje i evaluacija socijalnog plana Međimurske županije omogućuju optimalno korištenje resursa, prilagodbu socijalnih politika stvarnim potrebama i povećanje kvalitete usluga. Poseban naglasak stavlja se na ranjive skupine i stanovnike ruralnih područja, čime se osigurava ravnopravna dostupnost socijalnih usluga za sve građane.

Jasno definirani ciljevi, temeljeni na mjerljivim pokazateljima i redovitim procjenama, omogućuju održiv razvoj i prilagodbu u dinamičnom društvenom okruženju. Kroz poticanje inovacija, angažman stručnjaka i transparentno izještavanje, županija jača svoj socijalni sustav, stvarajući temelje za uključivo i solidarno društvo.